

ABONAMENTUL
 Pe un an 24 Cor.
 Pe jumătate an 12 "
 Pe 1 lună 2 "
 Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
 Pentru România și America 10 Cor.
 Pentru România și străinătate nrul de
 zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERȚIUNILE se primesc la adm-
 nistrație.

Manuscripte nu se înapoiază.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Bihorul luat la țântă.

De dr. Dionisie Stoica.

Scriind despre agrafiarea celor 13 români, judecați pentru că alți 18 români au căzut la Aleșd de focul jandarilor și alți vr'o 50 au fost nenorociți pentru toată viața — presa maghiară susține cu multă șiretenie, că după această întrunire kossuthistă (Aprilie, 1904) dela Aleșd, alegătorii români s'au dat de partea independenștilor, nemai voind să asculte de »agitatorii« lor conducători.

Toată lumea știe însă, că ceice provoca-
 seră vărsarea de sânge dela Aleșd, ceice s'au dovedit barbari față cu românii — la alegerea de deputat în Aleșd, precum și în celelalte cercuri din Bihor, au mișcat și pie-
 trile numai să-i câștige pe alegătorii români. Și au izbutit în toate cinci cercurile.

Nici un alt ținut românesc, unde s'a purtat lupta electorală cu bărbăție, n'a ră-
 mas ca Bihorul, care n'a putut alege nici
 barem un singur deputat naționalist. Cauza
 acestui nesucces de sigur nu a fost numai
 terorismul, agitațiunea și paralele contrari-
 lor, ci și terenul *lăsat paragină* din partea
 alor noștri.

De aceea ne bucurăm nespun de mult,
 că în timpul din urmă Bihorul se mișcă și
 dă atâtea semne de viață. Nu este alt co-
 mitat românesc, în care să se fi ținut atâ-
 tea adunări populare de protestare și în
 care să fi protestat mai multe corporațiuni
 bisericesti în contra proiectului școlar, decât
 în comitatul Bihorului. Mulțumită unei mi-
 șcări, pornite de inteligența din Bihor, și
 cu deosebire de o parte a acesteia, în care
 unui candidat de avocat îi revin mai multe

merite — Bihorul a început a se despă-
 răgeni.

Bine înțeles, această acțiune binefăcă-
 toare pentru poporul românesc din părțile
 Bihorului n'a putut fi văzută cu ochi buni
 și cu suflet liniștit din partea celor-ce își
 simțiau periclitare interesele. Dacă poporul
 românesc se va deșteptă, atunci nu va mai
 putea fi tras pe sfoară — și de aceea ca
 turbați s'au năpăstuit satrapii din comitat
 asupra conducătorilor și a poporului, ca să
 suprime curentul de regenerare.

Astfel ne-a fost dat să vedem din nou
 vărsări de sânge la Beiuș și să auzim de
 adunări populare oprite.

Ba ca să terorizeze pe toată linia, atos-
 puternicii au răspândit svonuri de răscoală
 din partea românilor, ca astfel să aibă pre-
 text a mobiliza armată în Oradea-mare.

Ne mai aducem apoi aminte de cazul
 dela Berechiu, unde primarul *Pusta* a fost
 maltrat în modul cel mai neomenos și
 destituit din post în mod ilegal, iarăș nu-
 mai ca să terorizeze.

Iar cea mai nouă ispravă este a inspec-
 torului de școale *Vasady*, care a descoperit
 în școlile valahe din Bihor chiar și *harta*
Dacoromâniei.

Ne putem aștepta la minunății și mai
 mari din partea lor. Nimic nu ne va sur-
 prinde. Totul este însă, ca nimic să nu ne
intimideze.

Cei chemați, întreagă inteligența: învăță-
 tori, preoți și toți cărturarii să fie la locul
 lor, să lumineze și îmbărbăteze poporul, ca
luarea lor la țântă să dea greș.

Acum e sosit timpul, ca ceice sunt des-
 tinați a conduce să se achite de datorințele,
 ce li-se impun, căci dacă poporul va ajunge

să fie intimidat, urmările vor fi cât se poate
 de dezastruoase.

Dimpotrivă să se folosească ocazia de a
 i-se insuflă curaj și speranță poporului, ca
 să poată lupta cu însuflețire și cu credința
 izbânzii. Se i-se spună, că puterea poporu-
 lui este mare și că drepturile lui, recunos-
 cute în constituția țării vor trebui să fie
 recunoscute și din partea puternicilor zilei.

Acum e timpul, ca poporul să fie recâș-
 tigtat pentru asigurarea succesului dela vii-
 toarele alegeri și să se recâștige pentru cul-
 tura și viața românească.

Să se pregătească deci terenul și să se
 zădărniciască toate intențiunile mârșave ale
 adversarilor noștri politici și naționali.

Naționalistul Juriga, condamnat la 2
 ani închisoare de stat pentru »delicte de
 presă«, și-a început Marți osânda în tem-
 nița din Vaș.

În chestia contractelor vamale ale Austro-
 Ungariei cu România și cu statele balcanice se
 vor țineă pertractări în a doua jumătate a lunii
 Maiu și la începutul lui Iunie.

Actele referitoare la alegerea din
Ileanda-mare, cerc reprezentat prin dl
 dr. T. Mihali, au fost înaintate Curiei din
 partea Tablei regești din Cluj. Pertractarea
 finală va avea loc la 11 Iunie c.

Apponyi și sufragiul universal. În
 vorbirea sa ținută la Iovrin, ministrul Appo-
 nyi a accentuat, că dorește în special re-
 forma dreptului electoral, a catasterului și
 a dărei. Primind însă Apponyi după adu-
 nare deputațiunea socialiștilor a declarat, că

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Drağostea din tinerețe.

Neagu, de când eră mic a dovedit multă is-
 tețime.

Părinții l'au dat în oraș la o prăvălie. În timpul
 acesta copilul a tot cetit și s'a instruat.

După un an s'a săturat de prăvălie. S'a întors
 acasă și cum eră meșter la cântat s'a făcut cantor.

În câțiva ani atâta a cetit și învățat, că satul
 l'a ales învățător în locul celui bătrân, care mu-
 rise de vr'o jumătate de an.

Mai târziu, când toți învățătorii au fost siliți,
 să dea examenul de cvalificațiune, Neagu, fără
 să fi urmat vr'o școală, l'a trecut printre cei
 dintâi.

Eră băiat frumos și fetele din sat se întreceau
 care de care să-i fie pe plac. Și Neagu nu eră dintre
 ceice nu știi din ce se începe dragostea.

Rămânând încă de tînăr fără părinți și ajungând
 la slujbă atât de frumoasă, a chibzuit, că n'ar
 greși, dacă s'ar ocupa serios cu gândul căsătoriei.

Și, ascultând sfatul unei rudeni, s'a hotărît,
 s'o ceară pe Maria Vlăsescului.

Nu este ea fată frumoasă, dar e din neam, e
 cuminte și are câte ceva.

Dar Neagu nu preste mult a început să simtă,
 că n'o iubește pe Maria. Acuma îi părea rău, că

se lăsase de Anuța lui Busuioc, care se topia
 după el.

Înzadar. Nu se potrivea firea lui cu a Mariei.
 Alt sânge curgea în vinele lui.

Din pricina aceasta nici nu-l trăgea inima, să
 stea mult p'acasă. Aproape în fiecare zi se în-
 tâlnia cu dirigătorii în birt.

Că ce face Maria, puțin li păsă. Cu ea stătea
 de vorbă pe îndelete numai când aveă vr'un năcaș,
 ca să-l scape, cine știe pentru a cătea oară.

Odată s'a certat cu popa. Cine să-i împace?
 Maria.

Altădată eră amenințat cu proces din partea
 pădurarului, care îndemnat de nevastă-sa, voiă
 să stoarcă dela învățătorul vr'o sută, două. Vorbia
 tot satul de daravera asta.

Tot Maria a fost, care a trebuit să-și calce pe
 inimă, ca să-și scoată bărbatului din halul, în care
 se află. Și l'a scos.

Mai pe urmă eră s'o pățească Neagu rău de tot.
 Fiind totdeauna în societatea antistiei comunale,
 a semnat între cei dintâi lista, prin care se cereă
 comasarea hotarului.

Oamenii erau mari dușmani ai comasării și
 auzind de semnătura lui Neagu au devenit furioși.
 Cum, învățătorul lor ține cu bogătașii, cari vreau
 să despoaie prin comasare pe bieții oameni și de
 puținul pământ, ce-l au!

Intreg satul se sculase împotriva lui.

Amenințat din toate părțile, Neagu își pierduse
 cu totul echilibrul.

Uneori i-se părea, că nu poate scăpa de nă-
 pasta aceasta, decât punându-și capăt vieții.

Dar Mariei i-a succes și de astă dată să-l
 scape. În fiecare zi știă să-l îmbărbăteze, iar
 oamenilor din sat le spuneă, că și fără sub-
 scrierea bărbatului ei s'ar fi cerut comasarea.

Dupăce a scăpat Neagu și de beleaua asta, și-a
 mai luat seama și a început să-și aprecieze
 nevasta.

Le crescuseră și băieții și începeau și ei să
 priceapă lucrurile.

Eră și acesta un motiv pentru Neagu să
 nu-și negligeze prea mult casa. Încetul cu încet-
 ul s'a deprins să iubească în Maria pe mama
 și pe soția înțeleaptă.

Mai târziu, dupăce se mărise și Petrișor, iar
 Lisandru umblă în liceu — se bucură și el
 împreună cu Maria, gândindu-se la viitor.

Și bucuria aceasta i-s'a tot mărit lui Neagu,
 până ce s'a bolnăvit Maria.

Pe el însă nu l'au întristat suferințele Mariei
 nici durerea copiilor, amenințați a-și perde mama,
 și nici gândul, că va rămânea singur.

Nu-l supără nimic altceva, decât boala Mariei,
 care îi procură atâta năcaș.

Grija asta, care ținea de atâtea luni, îl nelini-

guvernul nu va investi cu drept de alegere pe aderenții curentelor nepatriotice. Adevărat »universal« va fi atunci sufragiul, de care vor învrednici kossuthiștii țara.

Apponyi a ținut ieri la Lovrin o vorbire înflăcărată în contra »agitatorilor« germani, terminând astfel :

— Vă rog să conțați la mine și ca ministru și la soții mei, ca pe timpul când conduceam opoziția, pentru că ce am promis atunci vom îndeplini acum. Iar dacă nu ne va succede, atunci vom părăsi locul acesta și vom continua în opoziție de acolo, unde am lăsat.

In fața proiectului școlar al contelui Apponyi.

Oamenii de școală de până aci, prin nizuințele lor, au legat mari speranțe de a scoate școala din starea, în care orbescă până aci. Au sperat, că școala în timpul cel mai apropiat, o să apuce pe o cale mai corectă, mai potrivită firei omenescii. Aceste nizuințe nobile însă ale oamenilor de școală au suferit naufragiu prin proiectul de lege, debătut și primit de dieta țării. Prin acest proiect s'a nimicit speranța acelor, cari doriau binele și folosul omenimei. Munca lor a devenit o muncă desperată; e munca marinarului, care își vede naia nămolită între valurile mării spumegătoare.

Proiectul din chestiune a luat și cea mai mică speranță, de a pune școala în ogașul ei adevărat, de a aprinde chiar și numai sterțu întru luminarea nefericitului popor. Căci școlile nemaghiare pe viitor nu se mai pot numi *focul cultural*. Nu binele și înaintarea poporului se urmărește prin acest proiect. Scopul lui e un scop ascuns și stă din două părți: împiedecarea poporului în cultura sa, iar de altă parte în demoralizarea lui. Primul scop voiesc să-l ajungă prin răpirea timpului de școală cu învățarea limbii maghiare în mod nelimitat; iar pe al doilea prin subordonarea învățătorilor, organelor administrative. Și în fine ambele culminează în un singur scop suprem: *maghiarizarea*.

Poporul nostru e conservativ dela fire în așa măsură, că maghiarizarea lui e cu neputință. Aceasta e o stâncă, de care se sfărâmă toate nizuințele potrivnicilor. Ce ne pune pe grije e, că poporul va fi ținut în neștiința lui decenii de ani și ca atare exploatat și subjugat de cei mai deștepți; iar de altă parte se va demoraliza întru

toate prin subtragerea lui de sub conducătorii naturali. Și demoralizarea lui se va face în așa grad, că va trebui o muncă uriașă și timp îndelungat, pentru îndreptarea lui, dacă bunul Dumnezeu va aduce și vremuri mai bune pentru poporul nostru.

Prin disciplinarea învățătorilor din partea organelor administrative, legătura naturală, ce a existat între ei și popor, se nimicește cu totul; iar prin distribuirea congruei între preoți, îi face pe aceștia, a nu se lupta cu toată puterea și însufleșirea întru apărarea neamului. Nu, pentru că prin astfel de pășire ar trage după sine pierderea congruei. Și urmarea e, că locul conducătorilor naturali îl va ocupa notarul și judele comunal.

Lucrarea învățătorului pe viitor, pe lângă orice forțare ori abnegațiune, e zădărnicită, cât timp se ține prin acest proiect la umilirea și ingenuchiera lui în fața organelor administrative, dela cari depinde viitorul și existența lui. Și cu atât mai vârtos va fi munca lui zădărnicită, cu cât lucrarea lui spre binele și folosul poporului va fi privită de o lucrare *contra statului*, ori ca agitare *contra națiunii*. De aici lucrarea acestui nefericit grădinar nu poate fi decât numai în detrimentul poporului, care-l susține.

Elasticitatea propunerii limbii maghiare în școlile populare nemaghiare, în tot momentul poate aduce disciplinar asupra capului sârmanului învățător. Căci propunerea acestui studiu în forma, în care s'a contemplat în acest proiect, e mai mult ca o imposibilitate chiar și în cazul, când nu s'ar mai propune și alte cunoștințe în școală. Și urmarea e, că bietul învățător trebuie să fie fără spinare, spre a se putea încovoia înaintea celor ce-i stăpânesc voința și conștiința! Acesta e binele, ce-l voiește contele Apponyi dascălilor; acesta e oul roșu de sfintele Paști al învățătorilor confesionali!

Nu am darul prorociei, dau însă cu socoteala, că nu este departe timpul, când și congrua preoților se va aranja după calapodul salarizării învățătorilor. Căci aceasta nu e, decât o urmare firească a lucrului: izolarea poporului de către conducătorii săi naturali. Pentru că știut e: »bate păstorul și se va risipi turma sa«. Și *risipirea turmii se intenționează din partea celor de sus!* Izolarea e scopul lor. Și după ce se va face aceasta izolare, va urma *desigur și sufragiul universal!*

Intențiunile lor sunt nu numai imorale, dar și nespuse de păgubitoare pentru viața diferitelor popoare din patrie. Dar nu numai popoarelor, ci chiar și patriei sunt păgubitoare, pentru că un stat poate fi puternic, cât timp fiii săi sunt luminați și morali. Un stat bazat pe imoralitate,

este un edificiu zidit pe năsip, ori un arbore — putregai, care la cea mai mică adiere a vântului, se rostogolește la pământ!

Se impune deci de datoria fiecărui cetățean cu judecată matură și patriot adevărat, a lucra din toate puterile, mișcând toate pietrele, spre a pune stavilă acestui curent nenorocit, care duce popoarele și patria la nefericire!

I. G.

Din România.

Dizolvarea corpurilor legiuitoare.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

În fața împrejurărilor actuale, un apel la țară fiind necesar, V'am convocat în sesiune extraordinară, pentru a vă încunoștiința că Adunările Legiuitoare urmează a fi dizolvate.

Carol
Urmează iscălitura tuturor ministrilor actuali.

Convocarea colegiilor electorale.

Carol I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României.

La toți de față și viitori, sănătate:

Având în vedere raportul consiliului Nostru de ministri nr. 901 din 20 Aprilie curent,

Având în vedere raportul consiliului de miniștri nr. 906 din 24 Aprilie anul curent,

În virtutea art. 95 din Constituțiune și a articolelor 2, 3 și 4 din legea asupra Procedurii electorale,

Am decretat și decretăm ce urmează:

Art. I. Adunările legiuitoare sunt și rămân dizolvate.

Art. II. Colegiile electorale pentru alegerile senatorilor și deputaților viitoarelor Adunări legiuitoare sunt convocate în ordinea și la termenele de mai jos:

Pentru senatori. Colegiul I în ziua de Duminică 20 Maiu.

Colegiul II în ziua de Marți 22 Maiu.

Colegiul Universităților din București și Iași, în ziua de Joi 24 Maiu.

Pentru deputați. Colegiul I în ziua de Sâmbătă 26 Maiu.

Colegiul II în ziua de Luni 28 Maiu.

Colegiul III în ziua de Mercuri 30 Maiu.

În ziua de Duminică 6 Maiu se vor alege delegații colegiului III conform art. 9 din Legea asupra procedurii electorale.

Art. III. — Adunările Legiuitoare sunt convo-

șteă grozav. Moartea Mariei, o așteptă în fiecare zi, după ce auzise dela doctor, că nu mai e scăpare. Numai moartea aceasta l'ar fi putut împăca acum.

Copiii sunt mari, își zicea în gândul lui. Ce folos dacă le va mai trăi mama cu o lună, ori două mai mult? De ce să mai cheltuiesc cu ea, dacă și așa trebuie să moară?

Și în loc s'o îngrijească și să-i spună o vorbă bună, o năpustiă ziua întregă cu Petrișor, iar când venia acasă îi spuneă vorbe grele.

La o jumătate de an, după moartea Mariei, Neagu, care era acum om cu greutate, cu stare și cu vază în sat, s'a cununat cu Anuța lui Buisuoc. Aceasta era văduvă de vr'o câțiva ani și nu mai era de sama lui.

Copiii și rudeniile s'au împotrivit, dar el n'a voit să asculte de nimeni. N'a voit să știe, că are copil la învățătură.

A abzis de copii, de rudeni, de vază, de cinste, de toate.

Ca să fie liber de tot, s'a învoit să transcrie moșia toată și curtea pe Lisandru, numai să o poată lua pe Anuța.

După acest pas al lui Neagu, s'a risipit tot ce adunase Maria. Casa a rămas pustie. Lisandru n'a mai pus piciorul în sat, iar Petrișor a plecat să-și piardă și el urma.

Neagu a intrat într'o nouă familie, atras de dragostea din tinerețe. A abzis de copiii săi, ca să le fie tată copiilor Anuței.

Iar băieții Mariei au rămas și fără mamă și fără tată... S. A.

Din dragoste.

După A. Frankeburg.

Amicul meu Petru era cel mai elegant și frumos tinăr din societate. Avea ochi negri, deasupra cărora undulă un păr negru-creț. Dar avea și firea creață. Știmă dreptul altora, pe al său însă nu-l lăsa, laudă însușirile bune ale tuturor și nu odată se condamnă pe sine, numai ca să influențeze și asupra altora.

O greșală însă avea și el. Insuș și-a recunoscut-o mai de multeori. Era pătimăș în voiajurile... amoroase.

Livia Stângescu era femeie frumoasă dintre acele, cari ori unde deșteaptă interes și admirare. Trăsătura principală a caracterului său era patimă profundă și predare necondiționată.

— Ce-ți pasă de lume, îi zicea ea, când știi că numai pe tine te iubesc, și-i dete o floare.

— Pentru ce ești tu cea mai frumoasă floare din cunună? o întrebă el sărutând floarea.

Livia se depărta cu fața senină. Mai târziu la brațul soțului, schimbă câteva vorbe reci cu Petru și-i netezi fruntea de marmoră, ceea ce însemnă, că mâne la locul obișnuit au să se întâlnească.

Pe malul Dunării era un teritor ascuns, aco-

perit cu trestiş. Acolo se întâlneau de luni de zile în toată seara. Acolo își manifestau cele mai dulci sentimente amoroase.

Nu de mult, tot aici își avu sfârșitul — aruncându-se în apă — o fată, pentru necredința iubitelui. Ce aveau ei cu acest lucru?

— Vezi, cum se aprinde câte o stea pe bolta cerească? Oare nu sunt între ele și de ale strămoșilor noștri? Uite, cât de blând ne privesc!

— Nu conturba pe cei morți! Dacă sunt strămoșii noștri, de ce neliniștesc, prin curiozitatea lor, fericirea celor viețuitori?

— Drept ai! Ce ne pasă nouă de întunecimea nopții, când lumină este în inimile noastre!?

— O numai atunci simt că trăiesc, când ești lângă mine...

— Cine poate măsura culmea fericirii, la care m'ai ridicat prin dragostea ta.

— Un sărut, o privire a ta deșteaptă în mine viață nouă, al cărei început și sfârșit ești tu, și iarăși tu și de-o miie de ori tu!

Așa treceau nopți și zile, iar la primejdia cei aștepta, nici nu cugetau. Petru văzuse bine primejdia, dar nu putea rezista ademenirilor Liviei. Era sclavul ei.

Iar ea? Soția unui om cinstit, nu se uita, decât la averea lui.

Bine a zis Napoleon, că femeile sau sunt cu mult mai bune sau cu mult mai rele, decât bărbații.

Petru este numit prim-prefore în C. Trebuia să ocupe oficiul fără întârziere.

— Și m'ai putea tu lăsa? îl întreabă Livia.

cate pentru ziua de Joi 7 Iunie în sesiune extraordinară a anului 1907—1908.

Art. IV. — Președintele consiliului Nostru de ministri este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor acestui decret.

Dat în București la 26 Aprilie 1907.

Carol.

D. Sturdza, președ., cons. ministrilor.

Veniturile C. F. R. — Incasările provenite din traficul tuturor liniilor căilor ferate în luna Martie au fost de 5,429.565 lei, cu un minus de 155.190 lei față de aceeași lună din 1906.

În cursul întregului an financiar, adică dela 1 Aprilie 1906 până la 31 Martie 1907, au fost după cum urmează:

Dela călători 25,327.426 lei, cu un plus de 3,228.435 față de anul trecut; dela bagaje 765.792, cu un plus de 65.963; dela mărfuri de mare iuțea 2,730.845 cu un plus de 599.305; dela mărfuri de mică iuțea 45,970.26 cu un plus de 2,595.326 față de anul trecut.

Incasările toate pe întregul an au fost de 74,801.325 lei, cu un plus de 6,488.089 lei față de același interval din 1905—1906.

Față cu 1901—1905, incasările din acest an au dat un plus de 22,525.711 lei.

Venitul docurilor. — Incasările docurilor în Martie 1907 au fost de lei 17,833 dela Galați și 20,042 dela cele din Brăila. În aceeași lună din anul trecut incasările dela ambele docuri au fost de 158.559 lei.

Incasările totale pe întregul exercițiu 1906—907 au fost de 1,239.584 dela docurile din Galați și 844.070 dela cele din Brăila. În totul s'au încasat 2,083.654 lei, cu un plus de 60.548 față de același interval din anul trecut.

O Academie lirică română la Paris. D-na Helena Theodorini, celebra noastră divă, scrie următoarele:

O încercare făcută în timp de doi ani în Capitala noastră, mi-a dovedit că dezvoltarea vocilor și a tinerilor talente ce voesc să urmeze cariera lirică, nu găsește la noi nici mediul favorabil, nici ajutorul moral, nici condițiile materiale necesare spre a asigura o situație și o carieră pentru viitor.

Atât pe cale particulară cât și din inițiativa fie a onora din membrii elitei societății noastre, fie a ministrului instrucțiunii, din când în când tineri de ambele sexe reușesc a obține ajutoare pentru a se perfecționa în străinătate în arta cântării.

Dintre aceștia foarte puțini au ieșit la lumină, cu toate că printre dâșii au fost și voci generoase și talente adevărate, cum se găsec foarte des la noi, și aceasta din cauză că le-a lipsit protecția și conducerea necesară pentru a pătrunde într-o carieră, în care se întâmpină multe

și mari greutăți și trebuiesc ferite multe căi rătăcite.

Condițiile artei lirice la noi fiind încă cu totu nefavorabile și neputând ajunge aici la scopul meu de a instrui și desvolta arta cântării între români, dând ajutor și cultivând elementele bune și pasionate de artă și a le asigura astfel un viitor, dacă nu la toți strălucit, cel puțin onorabil, m'am gândit să seamăn grăunțul românesc într'un teren artistic mai cultivat și mai fertil, ca astfel țara mea să poată beneficia de o recoltă bogată și de mulțumirea sufletească ce se simte văzând rezultate strălucite.

Nici într-o țară nu se pot găsi mai multe înlesniri artistice ca în Franța. La Paris deci, doresc să facem cuibul nostru, cerând o *Academie lirică română* pentru tineri de ambele sexe; și pentru fete un internat, care să le adăpostească și unde să găsească o îngrijire familiară și apărarea contra tentațiilor inevitabile unei tinere lăsate în voia ei.

Academia lirică română are onoarea de a fi sub protecția iubiților noștri Suverani, MM. LL. Regele și Regina și AA. LL. RR. Principele și Prințesa Moștenitori.

M. S. Regina, inimă nobilă, snflet plin de ideal artistic, adânc mișcată de scopul binefăcător al acestei instituții, a binevoit a primi ca Academia lirică română la Paris să poarte numele strălucit de Carmen Sylva.

Dragostea ce am pentru această nobilă artă și pentru țara mea, cultura și experiența artistică a unei cariere îndelungate și strălucită pot garanta succesul deplin al acestei instituții; scopul meu fiind însă și de a ajuta talentele lipsite de mijloacele materiale, fac un apel la persoanele generoase cari simt și pot aprecia caracterul nobil, util, practic și onorator pentru țara noastră a unei asemenea instituții și le rog să participe la crearea unui fond, care să alimenteze treptat crearea și întreținerea Academiei lirice române la Paris.

Două Pergamente vor împodobi sala acestei Instituții de artă.

Întâiul va purta subscrierile Majestaților Lor Regele și Regina și ale Altețelor Lor Regale Principele și Prințesa României, cari au avut înalta bunavoință de a face daruri însemnate, precum și subscrierile persoanelor cari vor dărui sume de la una mie lei în sus.

Pe al doilea Pergament vor pune subscrierile lor Membrii Comitetului de onoare și persoanele cari vor dărui sume între cinci sute și una mie lei.

Persoanele cari vor dărui sume sub cinci sute până la douăzeci lei vor subscrie în Albumul Academiei.

În acest mod toți vor putea avea mulțumirea de a fi contribuit la întemeierea acestei Instituții de Artă și de Binefacere.

Helena Theodorini.

7 Martie 1907, Strada Romană, 91.

Un Irod.

— Corespondență particulară. —

Zarand, 7 Maiu n. 1907.

Onorată Redacțiune,

Unul din cei doi Irozi dela Cluj a avut obrazul să vină la »nedeia« obișnuită a doua zi de Paști pe șesul de lângă biserica din Tebea. De bună seamă a căutat sprijinitori »ideilor« sale, dar nu i-s'a nimerit. Deputații Damian și Vlad și numeroși bărbați din inteligența română, cari au fost acolo i-au ferit calea, așa că sus lăudatul domn numai cu puțini a putut sta de vorbă.

Acestora le-a tocat câte toate: »că conducătorii politici români numai compromis colosal... cauza«, că »voi sunteți rău informați despre pășirea lui Vaida și a celorlalți deputați, că nu cetiți »Monitorul oficial«... »că eu am să luminez deplin publicul într-o broșură despre pășirea noastră« (a Iroziilor), — că nime dintre bărbații serioși nu l-a condamnat (pe Irod) și el n'a făcut alta, decât ce a făcut clubul deputaților, adică a desaprobat pe Vaida... (?) că »ceice scriu în gazete, cine sunt? — oameni, cari nu cotează să stee în față cu el« (Irodul), iar N. Iorga... — »unul care a pregătit răscoala țărănească și după aceea n'a avut tăria să ia răspunderea«.

Par'că auzim pe Cațavencu alui Caragiale: Ce știți voi, dascăli?! Dacă vă vorbește cineva de Traian s'a isprăvit, are dreptate... Dar eu, eu Cațavencu dela Cluj, eu știu, eu citesc »Monitorul oficial«, eu...

Păcat, că prea împăciuitul protopop Damian n'a lăsat pe meseriașii din Brad să facă cuvenitele »ovații« acestui Cațavencu al nostru.

De încheiere o mică întrebare comitetului parohial din Tebea: Până când mai suferă acest comitet ca oricine, care dă bisericei 100 cor. să fie înmormântat nemijlocit lângă eroul Iancu? Am înțeles, că și susatinsului domn din Cluj i-s'a dat această voie pentru un mort al său. Dacă îngrijitorii acestei biserici au cinstea de a adăposti în cimitirul lor pe cel mai mare erou al nostru, — au și datorința de a îngrijii cu sfințenie acest Panteon românesc.

Un zarandean.

Rânduri răzlețe.

După apariția celui din urmă număr al »revistei culturale ilustrate« (vezi coperta și aviz abonenților!) »Răvașul«, se poate vorbi despre un caz Fraku-Daianu mai cu drept cuvânt, decât despre un caz Vaida.

Acela este per eminentiam al dâșilor, personal, pe când acesta nu mai e al dlui Vaida, ci al neamului românesc. De aceea cazul dlor va fi privit totdeauna un urit caz de nesinceritate — ales de oameni cari veșnic disciplina o pome-neau, drept nu căutam ce — iar cazul dlui Vaida va fi pentru tot românul fără de patimi maschine în suflet, un caz de solidaritate națională. Căci, precum am mai zis odată, în alt loc, este cel mai rușinos semn de slugărnice din partea noastră, dacă suntem în stare, numa în gând, să credem că ceea ce a făcut dl Vaida ar fi mai mult decât o nebagare de seamă, ar fi chiar o crimă! Cea mai rușinoasă slugărnice sufletească — dacă credința e sinceră. Iar dacă nu e sinceră — este o nu știu ce să zic, vrednică de cea mai aspră răsplată. Așa trebuie privită chestia.

Cer iertare celitorilor pentru că iară și iară despre acest dureros caz au să asculte câteva păreri. Ii rog însă să asculte, să asculte cu răbdare. Eu nu am de gând numai să mă joc cu tine, cum vor crede unii, nu voiu spune cuvinte de

— Porunca e categorică, răspunde Petru.

— Nu, nu, nu se poate, exclamă Livia cuprinzându-l cu miile de sărutări. Tu nu poți merge; nu, nu, e imposibil!

— Vină-ți în fire dragă, nu îngreua și mai mult oara despărțirii...

— Cât de rece ești! Acesta e glasul suferitor, în care îmi vorbeai?

Așa mângâi pe acela, căruia tu-i ești totul, viața, lumea și viitoarea fericire? Ucide-mă, ca moartă, — dacă nu vie, — să fiu a ta!

— Fie-ți milă de mine! — Merg cu tine. Te urmez, unde te va duce soarta! — Și... bărbatul tău?

— Ah! da, eu am și bărbat... el mă iubește așa de mult, pe cât îl urăsc eu. Ne-ar urmări până la capătul lumii și te-ar omori, iar eu aș rămânea văduvă.

— Petre, dacă... aș fi... liberă!?

— Dacă ai fi liberă... Și Petru se aruncă în brațele Liviei.

Câtă dragoste, câtă fericire și câtă durere eră în sărutările lor.

Zilele treceau. Călătoria nu se putea amâna; momentul despărțirii se tot apropia.

Ziua din urmă. Petru grăbește la Livia, să și ia rămas bun.

În colțurile străzilor stau grupuri de oameni șoptind. Ochii tuturor erau ațintiți la niște afișuri.

Involuntar privi și el la unul. Abia citi câteva șire și cu fața palidă de moarte străbate în locuința Liviei.

Ea îl așteptă cu brațele deschise înbrăcată în vesminte de mireasă.

— Pentru Dumnezeu! Livio, e adevărat? Bărbatul tău...

— Ce-ți pasă, când știi, că sunt liberă și că te iubesc?

— Doamne! Spune-mi! Nu-mi vine să cred.

— Sunt liberă, dragă. Nu te întoarce dela mine. Vino... Inapoi demone! Fața ți-e galbenă, mâinile de sânge...

— Ai nebunit, de nu-mi vezi roșata feței? De ce să-mi fie mâinile de sânge? Eu nu l'am omorât!

— Dar l'ai denunțat!

Petru vrea să plece.

— Nu te las, o nu, tu ești al meu!

— Te urăsc, demone. Nu e nimic pe lume ce să ușureze fapta ta, nimic decât moartea!

— Moartea?... și eu numai acum încep a trăi...

Petru se apropie de ușe. Dar e încuiată. Livia îl fugărește din colț în colț cu un cuțit în mână strigând: »Te omor, înșelătoriu!«

Petru a scăpat pe fereastră.

Vasile Stângescu, pentru corespondență secretă cu revoluționarii, a fost împușcat.

Peste opt zile Livia muri în casa de nebuni.

Tradusă de: Petru Coroiu.

ocară, (vedeți și mai la deal am zis nesinceritate în loc de fățarnicie!) — eu voiesc să spun câteva cuvinte serioase. Voiesc să le spun cu cea mai sinceră părere de rău, ca unul dintre foștii admiratori ai dlor Frâncu și Dăianu. Un stimător adevărat al dâșilor, care stă să plângă de durere pentru că așa de urit s'a înșelat, și de adâncă părere de rău, că oameni cu așa de frumoase calități împesetriți, nu au știut ori nu au voit să fie pe altă cale de folosul și binele neamului nostru sărac și sufletește. În cele ce am de spus, voiu rămânea deci obiectiv, chiar iertător de obiectiv. Tot așa cum am fost și în amănunțita și documentata descriere a întâmplărilor, ce am dat într'un număr trecut al ziarului. Mi-ar plăcea, ca cine va arunca pe ochii aceste rânduri răslețe, să cetească mai nainte acele rânduri compacte.

Să mă ierte domniile lor, dar în fața situației așa cam se înfățișează, aș fi vinovat dacă aș tăcea. Aci nu mai e chestie de modestie tăcerea. Crudele desiluzii ce m'au ajuns, mă supără mult.

Înainte de toate o constatare. Cazul dlui Vaida trebuie tăiat în două și privit așa. Partea întâia e cetirea poeziilor, pentru care dl Vaida, în clipele de vâlmășeală, din motive de tactică, a primit reprobări din o parte a tovarășilor săi. Partea a doua: răsunarea infernală și mișlească a adversarilor, în fața căreia, și după satisfacția dată cavalereste, tot românul de bine s'a adunat în o singură ceată — de apărare și de respingere. A nu te aduna în aceasta ceată, ba a te pune chiar în față cu ea — mă doare cuvântul — este o vădită trădare!

Atitudinea dlor Frâncu și Dăianu nu se poate caracteriza cu un cuvânt mai nevinovat.

Iată de ce nu:

1. Nici cel mai sălbatic ziar maghiar nu a analizat așa de minuțios pretinsa »crimă« a dlui Vaida, ca și nr. 16 al »Răvașului«. Se găsec acți chiar și minciuni proaspete, scornituri, ca cea cu dl Pop, care ar fi voit să smulgă din mâna dlui Vaida fila cu poeziile.

2. Nu găsim un singur-singurel cuvânt de indignare pentru mișelia maghiarilor, în întreg numărul »Răvașului«. Până acolo am ajuns!

3. Părerile ziarelor maghiare sunt scoase cu o tendențiositate revoltătoare. »Népszava« este citat ca cel mai puternic »șlager«, pe când numărul ziar, tot din tactică (ca să salveze imparțialitatea și să îmboldească nițel) a numit în trecut o greșală de tactică fapta lui Vaida, însă nu mai decât, în tonul cel mai energic, și foarte pe lung timbrează necruțător fanfaronada și licăloșia falșilor patrioți — ceeace »Răvașul« cu o singură vorbă nu o face!!! (Cetiți numărul 78 al »Tribunei«!)

4. Aceiaș tendențiositate cinică se observă și în citațiile luate din »Drapelul« și »Telegraful Român«. Și drept sinceritate a oamenilor, aduceți-vă aminte, că numitelor ziare, pentru cari până acum »Răvașul« numai cuvinte de ură avea, sunt numite »presa serioasă«. Să ridem, ori să plângem? O, cum mi-ar plăcea să pot spune celor seduși, de ce »presa asta serioasă« a luat poziție fățișă contra persoanei lui Vaida! Dar nu mă rabdă inima să urmez în păcatul neprecauției pe redactorii »Răvașului«. Vai, pe cine am putut eu admira odinioară!

5. Când exploatează o situație de grea silă, și făuresc acuze pizmașe contra lui Vaida din atitudinea gravă a partidului, ei caută să arunce oprobriul public și asupra partidului. Ba într'un loc întreg neamului românesc i-se spune un compliment, zicând ironic, în legătură cu cazul lui Vaida că »felul de politică al unui popor este totdeauna caracteristica și măsura culturai sale«. — O, înaintea acestor oameni nimic nu e sfânt; desigur nici ei înșiși!

6. Până unde sunt în stare a merge în patima lor oarbă, dăm peste o tristă dovadă în acelaș număr al »Răvașului«. Adunarea poporală din Mociu e făcută ridicolă și întortochiată cinic, numai fiindcă ea nu a decurs după pofta inimei dumnealor. Iși bat joc și de neamul lor, dacă acesta nu li-se robește! Și asta va să zică liberă mărturisire de convingeri??

Rezumăm. D-nii Dăianu și Frâncu se înfățișează de acum limpede, ca niște — imi mușc buzele spunând dureroasele cuvinte — ca niște denunțianți ce se vără între oamenii de bună credință. Dea bunul Dumnezeu, ca prin o pocăință

grabnică și serioasă, să se dovedească de o aparență neîntemeiată.

Până atunci însă suntem siliți a judecă în felul acesta. Căci a scormoni mai rînjit decât dușmanul o situație penibilă, a face de bunăvoie și cu bucurie tu, care ești liber ceeace tovarășii de luptă o fac de sâlă, sub grea presiune — asta înseamnă a lua o poziție mult mai amenințătoare și mai urgisită decât a însuș dușmanului înversunat!!

Și, dacă așa de mult ține la asta »Răvașul« pot să-i spun că aceste nu sunt numai »părerile puerele« (ce ușor te adăpostești sub o vorbă ca asta!) ci ele sunt tot așa ale »cinstitei și cumintei Gazete«, ca și a venerabilului președinte al partidului național. Dar aceștia sunt bărbați cu tact. Consenzul »presei serioase« nu i-l negăm, dar nici »serios« nu i-l ținem.

Aș fi terminat aci, dacă nu m'ar fi atins prea neplăcut câteva rânduri din »articulul de forță«, în cari domniile lor își spun — cu rară »modestie de simplu gregar«, (v. depeșă în »Nap«!) — părerea despre sine înșiși, zicându-și: »persoane ororabile, figuri distinse ale vieții noastre publice«. Totuși e prea de tot.

Nu doresc, și mi-e silă să fac murdării de personalități, dar n'am încotro. Trebuie să scoatem din mreaja păinjenului sermane muște neștiutoare, cari s'au lăsat ademenite ca și mine. Am datorința creștinească să feresc pe sermanii călători nepricepuți de cântecul acestor Sirene. (Întreb aci cu respect pe rev. d. protopop, ce datorința creștinească — cea românească n'o mai ispitesc! — crede d-sa că este de a veni și a înfundă și mai tare în năcaz, pe un om bătut de nedreptate?!)

Ce spun despre una dintre »persoanele onorabile, figură distinsă în viața noastră publică«, despre dl Dăianu anume, le știu dela unul care vreme de un an petrecuse în apropierea (în sfârșit cât de tare te poți apropia de o mărime!) d-sale, și are ochiul ager iar simțul curat. Acest, tot numai fost admirator îmi povestea ades despre mizeriile ce pot bântui într'un fond sufletec nestatornic, și prin el se revarsă asupra întregii lumi, pe care e chemat a o cărmui. (Este nespun de caracteristică depeșă trimisă ziarelor maghiare. Nu putea ajunge partea întâie, în care se desmințesc calomniile? Ce nevoie este să murdărești mâinile altuia când ți-le speli pe ale tale? Ori, asta o fi punctul de vedere »omenesc«!)

Nu voiu căută cu cât »trup și suflet s'a angajat« d-sa în luptele noastre de protestare (în declarație se zice: cu întreg...) nici nu voiu face cu d-sa analizând și întinzând vechi greșeli omești de care însă d-sa este mai puțin sculit decât oricine. Nu voiu face asta, nu am năravul urit de a-mi bate pieptul când mă simțesc la adăpostul dovezilor, și recriminările ce sunt silit a le face, nu le fac cu gândul păcătos de a strica, și cu bucuria hădoasă de a putea strica, (scuzați, nu vă urmez), ci cu părerea de rău a unui om ce și vede surpată mândra lui cetate de promoroacă. Însă, dată fiind definiția proprie: »persoane onorabile și figuri distinse etc.« nu pot fără să zimbesc cu amar și să încerc a-mi da seamă ce anume îndreptățește a-ți face astfel — epitaful? (De nu punctul de vedere românesc!)

Noi știm una — și rea, rea, dureros de rea. Dl Dăianu care a venit cu ramura de pace, și cu toiagul de muncă la Cluj, a vârlt vrajbă între frați (dar nu cu blândă muștrare a păcătosului, cum se cuvinea) și s'a făcut cauza unei neorândueli aproape anarhice în tractul său. Nu pomenim cazuri pentru cea dintâiu, nu voim deschiderea rănilor. Dar, în ce privește halul fără cap al tractului protopopesc, pe lângă cele spuse cam pătimaș de Someșanul, pot să adevăresc și eu, că dl Dăianu n'are nici o grije de școalele și parohiile încredințate cărmuirii D-sale. Planuri bune — de cultură ori de trai — făurite de acesta, rămân cu anii nerealizate, fiindcă sfinția sa nu-și ia osteneală să cenzureze socotelile înaintate! S'ar putea număra pe un deget câte ore la săptămână lucrează sfinția sa în biroul ofiului protopopesc, și de câteori iese la an în satele din tract. Față de preoți și învățători are un dispreț suveran. Pe cei dintâiu îi ține în piciorie când vin în treburi oficioase la dânsul; acestor din urmă le dă mâna să i-o sărute! (Oamenilor mai de jos însă nu le »permite« asta.) Ce suflet îngust! — Unde-i aci isprava? Întreb cu respect și cu durere.

Toată isprava D-sale este — în rezumat — o gingașă netezire de barbă, o duioasă tremurare de glas, și frumoase observații judicioase, în mormanul de cărți și reviste cu cari se înconjoară. Atât, numai atât. Toată ziua-ziulica nu face altă ispravă distinsa figură, decât se împodobește cu — pene de păun (editoarea aia!), și făurește — singur o mărturiseste — planul de mărire, de-a ajunge veșnic în frunte.

Să mi-se ierte că într'un naiv elan de tinerețe am ajuns poate uneori până la marginile bunel cuviințe, în aceste scurte lămuriri. Nu mi-am putut stăpâni durerea și amărăciunea. Nădejdea de îndreptare era singurul petec luminos în gândul meu. O am cu toată naivitatea aceasta nădejde.

Iar ca să nu mi-se arunce ocară eroului din tufă, și oricât de neplăcut poate fi asta pentru mine, stând în fața unor suflete ca cel zugrăvit — iscălesc complex de rândul acesta. Nu din ambiție deșartă, ori din râvnă de senzație, fiți siguri nu de asta ies la lumină. Mai bucuros mi-ar plăcea să mă ascund — de rușine.

Dar n'am încotro; păcatele noastre!

S. Dan.

Din Caransebeș.

Ni-se scriu următoarele:

Societatea română de cântări și muzică din Caransebeș a avut odată zile de rară glorie. Când a intrat însă fostul profesor de pedagogie Dr. Petru Ionescu în societate, par'că a intrat... duhul rău. Acest individ negru la față și și mai negru la suflet, care în toate lucrările sale a căutat să nimicească tot ce este românesc (rușine) într'o ședință a comitetului Reuniunii ținută în 7/20 Decembrie 1905 propune dizolvarea corului Reuniunii. Comitetul, compus din oameni de ai lui Ionescu și Burdia (vermii românismului) aduce hotărârea de a se desființa corul. În adunarea generală extra-ordinară a Reuniunii, ținută cu jandarmi și poliști tot la dorința celor susnumiți și clica lor... unde au fost sprijiniți harnicii coriști de dl Dr. M. Brediceanu și încă alți adevărați români propune ca să se privească de neexistență hotărârea comitetului prin care s'a desființat corul; Burdia însă și Ionescu nu primesc propunerea. Atunci noul președinte al Reuniunii, Petru Borțun promite aranjarea afacerilor cu coriștii.

Petru Borțun însă, care e nepot lui Burdia Ginu, numai promite, iar ceea ce face e demn de persoana sa. Amenință în dreapta și în stânga pe coriști, terorizează, promite unuia scăparea de pedeapsă dictată prin căpitanat pentru conturbarea liniștei, altuia pedeapsa pentru că a luat parte la expoziția română, altuia pedeapsa pentru vâna; altuia pedeapsa pentru licenție, altuia că-l va însură, apoi că-i face șumari, — iar Ionescu îi face directori la banca lor »Sebeșana« și în chipul acesta neomenesc îi succede și adună câteva oi rătăcite și își întocmesc un cor. Iar cei ce n'au voit să între în corul lui Borțun, au fost asediați neconținut ca să între și ei în cor. Și vicelanul președinte așteaptă numai ocazia binevenită, ca să pună mâna pe ei.

În toamna anului trecut, prin Noemvrie s'a serbat iubileul P. O. Domn protopresbiter Andrei Ghidiu. La sărbările aranjate din acest incident au luat parte toți românii din Caransebeș afară de clica Burdia-Ionescu, care și-a trimis numai spionii. În presara sărbării, după ce sărbătoritul protopop i-s'au făcut ovațiunile cuvenite, publicul s'a retras în cafeneaua lui Lichtneckert. Aci la o masă erau adunați și foștii coriști, cari n'au voit să între în »corul lui Borțun« și au cântat mai multe cântări, între cari și »Pe al nostru steag e scris unire«, »Dorul întrâinatului«. Această ocazie i-s'a părut binevenită clicei ca să pună mâna pe frații coriști. Doi indivizi puși la cale, după cum au mărturisit-o ei înșiși la judecatorie, fac arătare la căpitanul de poliție, că foștii coriști au cântat cântări agitatorice. Voinicosul căpitan de poliție Cornel Dragomir transpune cauza tribunalului regesc din loc. În timpul până la pertractarea finală terorizările n'au mai încetat. Li-se promitea celor acuzați, că la întervenirea Măriei Sale Silardie Burdia nu numai că nu vor fi pedepsiți din partea tribunalului ci toate pedepsele ce le au până aci, li se vor iertă; multora li-s'au promis posturi, împrumuturi de bani și alte multe de toate.

În sfârșit pe ziua de 1 Maiu st. nou a. c. a fost fixată pertractarea finală la tribunal a foștilor coriști acuzați pentru agitație contra nației maghiare. Pârătorii și martorii, *Bura Iános* și *Dombora Sándor*, ambii coriști de ai lui Borșun au fasonat cum nu se poate mai nefavorabil pentru acuzați. Iar voinicosul căpitan de poliție, care încă a fost ascultat ca martor zice, că într'adevăr aici în Caransebeș lucră românii așa, ca să conturbe liniștea între naționalități. La întrebarea președintelui tribunalului că ce l-a îndemnat pe căpitan să oprească o mulțime de cântări românești, cari nu sunt oprite prin nici o ordinațiune ministerială? — celebrul căpitan răspunde, că le-a oprit dânsul din indemn propriu, pentru că a aflat că acele cântări conțin idei contrare statului maghiar și țintesc la nimicirea maghiarismului și a statului maghiar.

După ascultarea martorilor și a acuzaților, procurorul într'o vorbire bine construită și înflăcărată cere pedepsirea acuzaților.

Apărătorul acuzaților Dr. *Mihail Brediceanu* cu o elocvență rară, rostește vorbirea de apărare, care a fost la un nivel atât de înalt din punct de vedere iuridic, cât și din toate punctele de vedere încât tribunalul însuși în motivarea sentinței sale a luat toate motivele aduse de apărător, pe baza cărora apoi acuzații au fost mântuiți.

Caransebeș, la 8 Maiu 1907.

Achim Aliontie.

A doua zi — și cea din urmă.

— Raport telefonic din Casa Magnaților. —

Budapesta, 10 Mai.

Ilustrățiile lor se adună încet, ca oameni bătrâni ce sunt. Întâiu e I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan dela Sibiu, cu vlădica dela Arad, care vorbește ieri mai înălțat și mai bărbătește decât toți. Pleacă însă și dânsii afară, văzând că nu vine nime. Olasul lor românesc se aude până la băncile gazetarilor, aducându-mi aminte de o veche și justă dorință a noastră.

Doi, trei senatori mireni, vin și se așează pe băncile stenografilor, și dau mâna cu aceștia. Galeria se împopulează încet și rar de tot sunt ocupate toate scaunele.

Ședința de azi, nu mai încapă îndoială, se va trece toată cu discuția asupra proiectului. Abia vre-o 50 de inși au venit să o asculte. Episcopul dela Caransebeș, fiind puțin slăbit de greutatea drumului, astăzi lipsește. Episcopul de Gherla, care ieri venise cam târziu, astăzi e aci, dela început.

I. P. S. Sa Mitropolitul Mihali vorbește mai pe lung și mai temeinic decât toți — aproape un cias. Asta nu mai este o vorbire ex offo, ca cele de alaltăieri.

Deosebită importanță are cuvântarea lui Ipolyi. Este ținută la nivel înalt, științific, cu efecte oratorice, cum nu prea se aude în Senat.

El vorbește din scaun roșu, într'un rând cu ministrii. Poate de aceea se mlădie — cu vorba — și în dreapta și în stânga, de nu știi unde să crepe.

Apponyi astăzi se acomodează mediului: e morocănos și monoton. Deosebită importanță trebuie să dăm pasagiului, în care bagatelizează mișcările noastre de protestare. Dacă nici după aceasta nu vom alerga la Adunarea națională, și de acolo la Tron — suntem în adevăr vrednici de soarta ce ni-se creiază.

Ședința se deschide la orele 10 și 20 sub prezidenția lui Dessewffy A.

Întâiu orator

I. P. S. S. dr. V. Mihali, începe încet, aproape emoționat. Toți ascultă în cea mai deplină tăcere cum zice îndată la început: «Proiectul primit de Cameră eu nu-l primesc» — accentuând aspru și bărbătește negația. Apoi urmează:

Proiectul este în flagrantă și esențială contradicere cu drepturile garantate confesiunilor. Comunele și parohiile românești sunt mai sărace decât altele fiindcă nu prea primesc ajutor dela nime. Dispozițiile proiectelor, nu le vor putea deci satisface. Singur în ținuturile grănițarești este o situație mai favorabilă.

Școalele confesionale, zidite de obicei în comune foarte mici și sărăcioase, au deosebită importanță.

Cetește legea din 68, care face datoare pe

autoritățile guverniale și administrative de-opotrivă, să ajutore școalele lipsite ale confesiunilor.

Am avut destule greutate și până acuma, cu zidirea localului de școală, după prescripțiile regulamentare. Câte bețe nu ni-s-au pus, sub acest pretext? Acum autoritățile vor putea abuză de două pretexte: nesuficiența școalelor și necorespunderea localului!

Arată pe lung și cu argumente noi, luate din legi anterioare, cât este de nedrept, a se socoti în leafă venitele cantorale.

Tot așa de nedreaptă este instituția, ca învățătorii suplenți să poată fi dați la o parte după 6 luni, fără nici o motivare. În tot felul de oficiu, la notariate, parohii, finanțe, ajutorii sunt funcționari statornici, cari înaintează regulat.

Fără de a amesteca motive politice — cu toate că proiectul urmărește și astfel de tendințe! — ca șef al unei biserici, care voiește să ia parte la opera culturală — trebuie să protesteze în contra proiectului.

S'a vorbit aci de puteri centrifugale. Dar, de ce merge în România săcuil ca și românul, de pe la hotare? Pentru că acolo găsește mijloace ușoare de trai și venit. De le-ar găsi aceste în miezul Ungariei, desigur încoace ar emigra. — Patria aceasta vrem să o unim cu puteri unite.

O admirabilă vorbă a lui Justian zice: Legile pot fi aduse de orișicine și oricând, dar adevărată putere, și folos real ele numai atunci vor avea, când se vor potrivi cu obiceiurile și necesitățile.

Biserica lui totdeauna a fost credincioasă statului.

Din motivele înșirate, nu poate primi proiectul. (Tăcere.)

Ipoly Arnold. (Cardinalul de Eger. Un om foarte bătrân, dar cu vorba limpede.) Controlul statului și libertatea instrucției trebuie să stea în deplină armonie. Familia este supusă statului, însă acesta nu are drept să treacă peste anumite margini, sub cuvinte de interese generale. Acum, în fața sufragiului universal instrucției populare trebuie să se dea o deosebită grijă. *In finiturile de puțină cultură, sufragiul universal este o nespul de mare primejdie* (aprobări mocnite.) Din școli trebuie să iasă o generație, care nu va uza de vot sub presiunea unui partid, ci sub presiunea judecății sale limpezi (aprobări.) Altmintrelea, a da drepturi la toți înseamnă a îngropa libertatea, — anarhie! (aprobări mai vii.)

Guvernului i-se fac imputări, pentru acest proiect, care ar sta în afară de obligamentele sale. Nici decum. Instrucția poporală este punctul de față ai democrației chibzuite. Proiectul acesta *pregătește* (numai?) terenul pentru sufragiul universal.

Face critica — pe lung și frumos — a sistemelor pedagogice și educaționale din țeară. Greșelile acestora s'au complectat prin greșelile persoanelor ce le stau în frunte. Greșala principală este: instrucția s'a separat de educație! Și mai cu seamă la țaran, educația este mai însemnată.

Vorbește cu efect, despre puterea religiei în trecut, și despre slăbirea morală fără de religie.

Nu ne facem iluzii, școalele noastre populare nu sunt la perfecție. Se vor găsi multe școale și mulți învățători constituind chiar un fel de dușmani, dar acestea anomalii se pot stărpi ușor prin aplicarea severă a legii, *acolo unde s'a ivit cazul.* (Toată lumea așteaptă cu cea mai mare curiozitate, oare ce va fi sfârșitul acestei balansări vulpești.)

Este frumos, că statul îngrijește de starea materială a învățătorilor, dar asta încă nu e totul.

Multă grijă trebuie să inspire creșterea a înșiși învățătorilor. Primejdia e cea mai mare, când la sate ajung învățători cu pretenții prea mari, nemulțumiți, și cu idei false. Aceștia nu vor fi elemente naționale ci subversive. (Înțelegem, socialisții! N. R.)

Cu observațiile acestea primește proiectul.

Apponyi A. Aduce elogii antevorbitorului. Plângerile Il. Sale Mihali sunt mai mult de formă. Intereselor de stat, și naționale trebuie să cedeze orice. Este de acord, în premise, cu Ilustritatea Sa: cu toții să muncim pentru patrie. În concluzii însă divergează.

Cere răgaz, să studieze chestia în toate privințele, înainte de a lua toate măsurile pentru regularea învățământului în genere, în principiile sale fundamentale.

Răspunde obiecțiilor. — Ar fi prea multe dificultăți, dacă cercetările disciplinare s'ar împărți între autoritățile bisericești și de stat. Nemulțumirea în contra proiectului nu este adâncă și nu e generală. Dela multe confesiuni și naționalități el a fost felicitat. Dacă ar fi adevărat, cecece s'a spus din partea șefilor bisericii ortodoxe, că de-acum credincioșii nu vor putea fi crescuți în spirit evanghelic — de sigur ar fi justă mulțumirea. Însă, care paragraf oprește asta? Să i-se spună, el o să-l suprime! Dreptul confesiilor, de a zidi, și a susținea școli, de a exercita control și de-a statorni regulamentul — nu este luat, numai foarte puțin restrâns, în anumite direcții. Dacă statul are drept să fixeze minimul calificației și al progresului, el poate fixa și minimul salarelor. Numai pe lângă o situație materială mai favorabilă vor intra elementele mai bune pe cariera de învățător.

Recomandă să se primească proiectul.

Rákosi Jenő: Se bucură de nivelul înalt, la care a fost ținută discuția și primește proiectul.

Se pune la vot. Senatul, afară de episcopii români și sârbi, primesc proiectul en bloc. (Tăcere.) Urmează discuția pe articole.

Antal Gábor, superintendentul reformat, sulevează, că articolul 35 ar da călugărilor catolici cu mult mai multe favoruri, decât celorlalți învățători. Vorbește ironic despre catolici. Propune textul original al articolului.

Apponyi pledează pentru textul actual al articolului și scoate în relief misiunea culturală a călugărilor.

Majláth G. spune, că proiectul de față impune jertfe din partea bisericii catolice, jertfe, pe cari aceasta le aduce bucuros pentru stat. Despre călugări spune, că aceștia au fost totdeauna element patriotic.

Articolul se primește neschimbat. Asemenea și celelalte.

Dupăce se primește proiectul și'n a treia ceteră, ședința se ridică la orele 1 și 40 m.

Terorismul din Bihor.

— Raport special al «Tribunei». —

Ca dovadă a stărilor anarhice, ce sunt în Bihor servește cazul câtorva învățători români confesionali, cari sub pretinsa temă, că agită în contra statului sunt șicanați din partea organelor oficiale, dar mai cu seamă din partea inspectorului regesc, care pe această cale își câștigă merite neperitoare atât pentru patrie, cât și pentru națiune (?) și urmarea — pe care bine o știe dl inspector — e, că va ajunge departe.

Anume în 8 Maiu st. n. inspectorul regesc de școale populare Vasady Lajos a raportat comisiei administrative comitatense despre isprăvurile săvârșite cu ocazia vizitării școalelor confesionale românești. A vizitat nu mai puțin decât 111 școli și a constatat — mai cu seamă în cele gr. or. — că limba maghiară nu se propune cum ar trebui. Pe lângă acestea a aflat cărți oprite din partea ministrului de culte, apoi caete și cărțile, ce conțin cântece revoluționare. Acele școli sunt următoarele: Sân-Nicolau, Berechiu, Homorog, Parhida. Dupăce a mai vorbit pe larg despre pretinsa idee de stat, dupăce a murdărit instituțiile și în genere tot ce neamul nostru românesc are mai scump, a propus comisiei comitatense, ca învățătorii Vereș Al., Gerdanu G., Paul P., Marcuș Al. și Călană Ambrosie să fie trași la răspundere, anume cărțile, și caietele ce conțin cântecile cu pricina să fie înaintate procuraturii regești, ca procurorul pe motivul agitării în contra statului să-i pue sub acuză și să înceapă procedura în contra lor. A propus apoi ca comisia să raporteze ministrului de culte despre cazul acesta și să *pretindă*, ca ministrul să efeptuiască imediata suspendare a acelor învățători.

În contra acestei propuneri a vorbit, ca membru al comisiei administrative *N. Zigre* avocat, care între altele a zis, că astfel de incviziiți polițienești nu vor avea urmări bune. A spus, că cântecile acelea nici odată nu vor fi scoase din gura poporului român, ci din contra întocmai ca Kossuth-nóta, cu cât vor fi prigonite mai mult, cu atât se vor răspândi mai repede și mai mult în popor și se vor cânta mai cu foc.

Pe lângă toată vorbirea dreaptă a dlui Zigre, comisia a primit propunerea inspectorului și a

hotărît ducerea la îndeplinire a celor amintite mai sus.

Astfel prigonirile încep a lua proporții tot mai mari și în Bihor. Spiritul deșteptării nu-l vor înăbuși însă ci din contră astfel de șicanări vor accelera deșteptarea conștiinței naționale și în Bihor.

Din străinătate.

Germania.

Retragerea lui Bülow este desmințită din partea semioficiosului »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«. Intre împărat și cancelar nu s'a ivit nici un diferend și nici starea sănătății cancelarului nu lasă de dorit. Bülow probabil în Iulie va petrece în Norderney, folosindu-se de concediul regulat anual.

Rusia.

Țarul și Golovin. Când președintele dumei s'a prezentat mai în urmă la țarul, acesta l'ar fi întrebat, când va lua дума poziție în chestia desaprobării omorurilor politice și a terorismului? Golovin a răspuns, că această chestie gingașă a rămas cu intențiune nementionată. Țarul i-ar fi spus atunci:

— Nu uita, că întreg poporul împreună cu mine așteptăm, ca дума să se declare în această chestie.

Golovin i-a promis țarului, că după re-deschiderea dumei se va pune la ordinea de zi acest lucru.

Spania.

Greva senatorilor. Conform informațiunii ziarului spaniol »Imparcial« senatorii liberali au decis, că nu vor lua parte la ședințele senatului. Cauza acestei abțineri dela ședințe este următoarea: Senatorii *numiți* (sunt și aleși) trebuie să fie aleși jumătate dintre liberali și jumătate dintre conservatori, pentru că aceste două partide se perândiază la conducerea regatului. Actualul guvern conservator, deoarece în urma alegerilor au ajuns în senat mulți anti-dinastici, a numit cu mult mai mulți senatori conservatori, decât liberali, deși majoritatea, este a celor din urmă.

Jigniți în dreptul lor, liberalii voiesc acum să protesteze prin abținerea. Se crede, că guvernul Maura va avea să întâmpine multe greutăți.

Serbia.

Regele Serbiei și răscoala țăranilor români. Dl. St. Cihoschi, avocat al ministerului domeniilor, a făcut o excursiune în Serbia și Bulgaria.

La Belgrad, d-sa a fost primit în audiență la conac, de M. Sa Regele Petru Karageorgevici.

Suveranul sârb, care este un mare amic al României, s'a interesat îndeosebi de răscoalele țărănești și a cerut dlui Cihoschi număroase explicații, în această privință.

Petru Karageorgevici părea foarte bine informat de cele ce s'au petrecut în țara românească, în această tristă ocazie și a atras atenția dlui Cihoschi asupra știrilor false și tendențioase publicate de ziare din Viena, asupra răscoalelor din România.

Suveranul sârb a declarat dlui Cihoschi că nu s'a îndoit un singur moment, că răscoalele vor fi înăbușite repede, deoarece știe că armata ro-este bine organizată și disciplinată.

M. Sa s'a interesat până și de cele mai mici detalii asupra răscoalelor.

A întrebat pe dl Cihoschi, de numărul morților, de pagubele suferite de marii proprietari unde răscoalele au fost mai violente și a sfârșit cu a-

necdota ce se povestește despre soldatul, care a împușcat pe propriul său tată răsculat.

La sfârșitul audienței, Regele Petru a exprimat convingerea că clasele dirigente române vor face ceva pentru țărani, cari se găsesc în mare lipsă.

Francia.

Sărbările în onoarea Ioanei d'Arc. Marile sărbări date în amintirea Ioanei d'Arc au început Marți seara. Mulțimea este enormă. S'a format un mare cortegiu, trupele mergând în cap, îndreptându-se spre Primărie, unde municipalitatea a remis trupelor cu mare solemnitate steagul eroinei, în timp ce muzica cânta imnul național.

Anglia.

Reorganizarea armatei engleze. Camera Comunelor a votat zilele acestea o nouă reformă militară.

Dela războiul transvaalian aceasta e a treia reformă militară în sensul serviciului militar obligator.

Ministrul de războiu Haldane a procedat în felul următor: El a suprimat organizațiunile actuale: miliția, voluntarii și yeomanry.

Armata cuprinde soldați de trei categorii:

1. Trupele active formând șase diviziuni de infanterie formate din câte trei brigade și patru brigade de cavalerie.

2. Un contingent special de 350 ofițeri și 75 mii oameni, cari vor primi o instrucțiune militară timp de șase luni și vor servi sub drapel pentru a pune armata de linie pe picior de războiu.

Marocco.

Anarhie. Seminția Ramal, una dintre cele mai puternice seminții ale districtului Marakes a ocupat orașul Marakes fără vărsare de sânge și l-a încunoștiințat pe Mulley Hasiz, că vor ținea orașul asediat, până când li-se vor recunoaște toate pretensiunile. Europeanilor le-au dat 14 zile, în cari să se depărteze din oraș. În acelaș timp i-au asigurat, că li însoțesc până la mare și se îngrijesc să fie apărați. N'au voit să recunoască pe pașa Ben Gazi, fost guvernator în Tanger, de guvernator al orașului și l-au amenințat, că dacă pleacă din Saffi, unde se află acum, toate semințiile vor împiedeca intrarea lui în Marakes.

Alte amănunte. Din Tanger se comunică ziarului »Times«:

Din Marakes sosesc știri cu totul alarmante dar cari se contrazic între ele. E sigur numai faptul, că Muley Hafid n'a acceptat încă propunerea mai multor triburi de a fi ridicat pe tron și că aceste triburi au întreprins în mod public revolta contra sultanului. Un crucișător francez va pleca mâine de aci la Mogabot pentru că sultanul a trimis număroase munițiuni și arme triburilor vecine cu posesiunile franceze și spaniole. În curând va pleca și un crucișător spaniol la Mogabot.

Impărțirea armelor între triburile cari se află la granița franceză amenință în mod foarte serios posesiunile franceze și spaniole.

»Agenția Havas« află din Marakes, că incidentele produse printre triburile dela sud par a voi să împiedece pedepsirea asasinilor doctorului Mauchamp.

O explicație necesară. »Le Temps«, în numerele dela 13 și 14 Martie a expus faptele privitoare la neînțelegerile dintre Franța și Germania privitoare la interpretarea unor părți din actul de la Algeciras. Se pare că o explicație sinceră poate aplana conflictul.

Faptele acestea sunt de cea mai mare simplitate. Actul dela Algeciras în articolele 106 și 107 a dispus că ori de câte ori guvernul cherifian ar vrea să se adreseze la industriașii străini pentru lucrări publice, ori cari ar fi, va trebui să recurgă la licitație publică fără excepție de naționalitate. Aceste articole exclud orice posibilitate pentru casele europene de a trata direct cu maghzenul pentru ori ce fel de lucrări.

Ori casa germană Renschenhaus a tratat cu

Torrés pentru construirea la Tanger a unei rețele de canalizări și a unui bulevard pe malul mării.

Nimic mai firesc ca o casă comercială, care n'a semnat actul dela Algeciras, să caute avantaje de acest fel. Dar dacă aceste concesiuni sunt contrare angajamentelor luate de guvernul german, este firesc ca acesta să facă zisei case observațiuni formale.

Ceeace este curios, în cazul prezent, este că doctorul Rosen, ministrul Germaniei, nu pare de loc a fi făcut asemenea observațiuni. Dl dr. Rosen este un funcționar activ, de carieră, și care poate că în funcțiunile inferioare a prins gustul discuțiilor mici, al șicanelor. Prezența sa la Paris în Septembrie 1905 n'a ușurat de loc încheierea acordului franco-german, pe care prințul de Radolin era gata să-l încheie într'un spirit mai larg. Acuma, nu se inspiră de spiritul și de litera actului dela Algeciras, și a acordat sprijinul său casei Renschenhaus.

Este clar că acest sprijin nu poate fi menținut de guvernul imperial. Germania a voit să se facă conferința dela Algeciras, Franța primind să ia parte, a fost sinceră. Angajamentele luate acolo trebuiesc ținute.

Licitația are de scop de a disciplina concurența internațională, și este o garanție de liniște politică.

Dacă maghzenul vrea să facă un canal și un bulevard, să facă licitație.

Acum de curând, cu prilejul unei afaceri de telegrafie fără fir, în care nu s'a cerut nimic maghzenului, și în care maghzenul nu făcuse nici o concesiune, presa germană a învinuit pe Franța, că a violat actul dela Algeciras.

Am arătat cu actele în mână că nu eră violare. Totuși, într'un spirit de împăcare recunoscut de »Kölnische Zeitung«, am negociat un acord în patru, și prin intrarea Germaniei în această operație, ea a recunoscut că nu este vorba de o »lucrare publică«, din cele prevăzute de actul dela Algeciras.

La Tanger cazul este și mai clar, așa de clar, în cât nu-i va fi greu de loc dlui Iules Cambon să se pună de acord cu prințul de Bülow și cu dl de Tschirsky.

Punctul de drept nu este discutabil. În ce privește partea politică, în ultimul său discurs, ținut cu prilejul instalării ambasadorului francez la Berlin, împăratul Wilhelm a reamintit relațiunile bune și cordiale ce domnesc între cele două țări.

Pentruca aceste relațiuni să devie și mai bune este necesar să se respecte actul dela Algeciras. Dacă una din părți nu-i observă obligațiile, cealaltă parte nu va avea nici o rațiune să se supună la negocieri ulterioare. Și neîncredere îndreptată, — ar fi urmarea acestei stări de lucruri.

De aceea nu admitem nici o singură clipă presupunerea că guvernul german poate refuza să dea dreptate observațiilor dlui Iules Cambon.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 10 Mai n. 1907.

— **Petrecere în Arad.** Atragem din nou atențiunea publicului românesc aradan și din împrejurime, că Duminecă seara la 8 ore tinerimea română locală aranjază o petrecere cu dans în sala cea mare dela otelul »Crucea albă« în beneficiul bibliotecii institutului teologic-pedagogic din loc. Invitări nu s'au trimes. Prețul de intrare: de persoană 2 cor., de familie 5 cor.

— **Logodnă.** Gentila domnișoară Victoria Dimitrescu din loc și simpaticul funcționar dela »Victoria«, dl Virgil Antonescu își anunță logodna, celebrată la Arad ieri, în 9 c.

Sincerile noastre felicitări!

— **Propunere folositoare.** Ni-se scrie, că în ședința comitetului comunal din Almaș, ținută în 7 Maiu preotul Al. Nica a făcut propunerea bine simțită și primită cu unanimitate și plăcere ca *birturile să se închidă în toate Duminecele și sărbătorile*, ca prin aceasta să se dedeie tineretul a merge la școală și a ceti cărți folositoare din bi-

bioteca școlară, de care dispune comuna Almaș.

Pildă bună de imitat. Aviz celor chemați.

— **Serbarea junilor.** Obișnuita serbare din Miercurea Paștilor a »junilor« din Brașov s'a ținut și în anul acesta, favorizată fiind de un timp frumos. S'a făcut escurzia »între pietrii«, de unde cele patru companii de juni s'au reîntors spre sară, defilând prin Groaver în fața unui public de 8—10,000 de oameni de toate naționalitățile și în sunetul muzicii militare.

— **Academia de muzică din Budapesta** cu toamna viitoare se va muta de pe calea Andrassy în noul palat, clădit în colțul străzilor Király și Gyár.

— **»Viața Basarabiei«** este titlul unui nou ziar, care apare la Chișineu, sub direcțiunea dlui Alexis Nour. Nrul 1 a apărut pe sărbătorile Paștilor. Cuprinde 4 pagini, format mare și costă pe 3 luni 8 cor. până la sfârșitul anului 20. Pentru ca ziarul să poată fi cetit și de moldovenii țărani din Basarabia este tipărit și cu litere rusești. Li dorim succes.

— **Insurat de 17 ori.** Bine înțeles, că numai în America se poate întâmpla acest lucru. John Carver însă s'a insurat de atâtea ori fără să-i fi murit nevestele și fără să fi divorțat. Înțelegeți deci, că se folosia de mania însuratului, ca să pună mâna pe parale, căci nefiind sentimental, nu voia să știe de dragoste. Când să-l prindă poliția, și-a făcut nevăzută urma.

— **Hugo Schmidt,** un conducător socialist austriac a murit în etate de 62 ani.

— **Hymen.** Tinărul învățător Aurel Borlea din Moneasa și-a logodit de fiitoarea soție pe amabila domnișoară Ecaterina Țucra din Buteni. Felicitările noastre.

— **Foc groaznic.** Suntem informați, că un foc groaznic a pustiit comuna Ostrovul-mare lăsând în cea mai amară mizerie partea cea mai mare a locuitorilor. Din întreaga comună abia au putut fi mântuite vr'o 24 de case. Cauza acestei nenorociri nu se știe încă. Mai trist e că numai foarte puțini locuitori au fost asigurați la banca »Transilvania«, așa că cei mai mulți rămân fără ajutor.

Indemnăm, deci și de astă dată pe frații noștri, că apropiindu-se timpul pericolos de incendii și alte nenorociri să-și asigure avutul lor la banca română »Transilvania«.

— **Erupția vulcanului Etna.** Ziarul »Tribuna« din Roma află din Catania că erupțiunea de fum și de lavă a craterului principal al Etnei continuă. În timpul nopții fumul a fost atât de abundent încât s'a coborât asupra orașului ca o adevărată ceață, care a întunecat totul. Pe vârful Etnei se vede la intervale o mare lumină care provine din erupțiunea vulcanului. Azi cerul este acoperit și aerul greu, iar craterul aruncă mari cantități de fum. În câteva localități s'au produs mari cutremure de pământ, dar populațiunea este liniștită.

— **O întrecere a baloanelor.** Cel mai mare balon francez »L'Aigle«, de 4150 de metri cubici, s'a ridicat Sâmbătă seara dela Saint-Cloud, având în navelă zece dintre cei mai îndemnateci aeronauți, între cari și Santos Dumont.

Curând în urmă s'a urcat și micul balon »Mikromegas« cu un singur aeronaut. Dimineața următoare amândouă baloanele s'au coborât pe uscat după o călătorie de 12 ore.

Balonul cel mic s'a lăsat la Persac, în departamentul Vienne, adevărat la distanță de 320 de kilometri de punctul plecării, pe când »Aigle« a străbătut în același timp numai 172 de kilometri, coborîndu-se la Blois.

În timpul călătoriei, temperatura s'a coborât până la 8 grade sub zero.

— **În contra ceremoniilor religioase.** Studenții universitari din Praga, atât germani cât și boemi, au aranjat ieri o manifestațiune împotriva ceremoniilor religioase la universitate.

La această manifestațiune s'au alăturat și câțiva profesori. Oratorul studenților cehi, protestând împotriva facultății teologice, a amenințat, că toți studenții se vor pune în serviciul mișcării »Los von Rom«, dacă nu se va pune capăt ceremoniilor bisericești la universitate. Trebuie să se obțină cu orice preț emanciparea de Roma, continuă oratorul. Năzuința spre acest scop va fi foarte favorabilă pentru aplanarea conflictelor naționale.

— **Mulțumite publice.** În anul trecut înscriindu-se din comuna noastră Vaca, 7 inși ca membrii ajut. la Asociațiune am înființat pe baza statutelor Asociațiunii, agentură. Totodată am înființat și o bibliotecă populară din cărțile dăruite de Asociațiune și de Academia română, apoi de d-nii: dr. T. Tisu med., dr. I. Papp adv., d-na Olimpia O. Damian, dr. P. Oprea dir. gim. toți din Brad, dr. I. Damian cand. de avocat în Deva, T. Brana negustor, I. Bărna inv., I. Rusu preot, M. Popovici teolog, N. Cleju student, I. Costea și Biserica gr.-or. din Vaca, P. Popa inv. Ribicioara. Afară de aceștia ne-au mai dăruit multe cărți mult onorații domni N. Iorga, prof. univ. și I. Kalinderu din București, iar dl Victor Ancean subjude în Băia-de-Criș a dăruit 5 cor. pentru procurare de cărți. Tuturor stim. dăruitori în numele comunei noastre le aduc și pe calea aceasta cele mai profunde mulțumite. — Atât la adunarea de membri pentru Asoc. cari în anul acesta s'au înmulțit la 29, cât și la înființarea bibliotecii am fost ajutat de T. Brana negustor și de I. Indri I. Iovu plugar în Vaca, cărora încă le mulțumesc.

Biblioteca noastră, care azi constă din 501 cărți în 160 tonuri și 341 broșuri în valoare de cor. 679.54 se păstrează într'un dulap de sticlă într'o odaie dela școală. În odaia bibliotecii se mai află și o masă lungă cu laviți pe delături, unde în sărbători și iarna, sările se adună oameni și cetesc, afară de cărțile împrumutate pe acasă, despre cari se poartă și un registru.

Imi țin de datorință să aduc mulțumită cu ocaziunea aceasta și mult onor. nostru domn protopop și deputat dietal V. Damian, care a binevoit a ne abona »Poporul român« în 10 ex. pentru comună. Vaca, 7 Maiu 1907. Ioan Bărna învățător.

— La sfatul și stăruința subscrișului pe sftetele sărbători ale Paștilor s'au făcut următoarele donațiuni: Vasile Fiorea a donat un rând de ornate complet (luminat) în preț de 70 cor., d-na inv. Olga Botici un acoperemânt pe sfta sărutare foarte frumoasă brodat de mâna sa, în preț de 20 cor., Moise Bărbatei icoana Invierii 10 cor., Mara Lăscuț, tipicul Invierii în preț de 3 cor., pentru cari fapte frumoase creștinești D-zeu să le răsplătească cu bine. Almaș, 9 Maiu 1907. Al. Nica, preot.

— **Cuvântări funebrele.** Se recomandă în atențiunea on. preoțimi, cuvântările funebrele ale lui *Samuil Clain de Sad* editate cu litere latine de preotul *Ioan Nicorescu* din Curticiu. Aceste cuvântări, compuse de fericitul *Samuil Clain de Sad*, pe înțelesul tuturor și astfel foarte potrivite pentru popor, nu se mai aflau decât ici-colea, pe la unii preoți mai bătrâni. Editorul de acum *Ioan Nicorescu*, reproducându-le, face preoțimei un bun serviciu, dându-i astfel prilej a și-le procura cu prețul de 2 cor.

S'a pierdut urma unui vapor. Din Milano se telegrafiază, că societatea de navigațiune, »Veloce« e cât se poate de neliniștită, pentru că nu are nici o știre despre vaporul »Citta di Milano«, care a plecat din Neapol la 8 Aprilie. Pe vapor se aflau o miie de emigranți.

— **Primirea elevilor în școala c. și r. de cadeți.** Ni-se comunică: Pe anul prim a școalei c. și r. de cadeți (infanterie) din Sibiu, se primesc cu începerea anului școlar 1907/1908 (mijlocul lui Septembrie) aproximativ 30—35 tineri fizicește apți cari cu 1. Septembrie anul curent au implinit etatea de 14 ani, dar nu au trecut peste etatea de 17 ani, simțesc în dânsii aplicare pentru chemarea militară, și au absolvat cu succes cel puțin suficient patru clase civile sau patru clase dela o școală medie. Condițiunile de primire cari totodată cuprind și forma rugării se pot căpăta pe lângă trimiterea anticipativă de 45 bani la școala de cadeți.

Petițiunile de primire pentru locuri de plătit sunt a se înainta la comanda școalei, imediat după primirea testimonului dela finea anului școlar curent, dar cel mult până în 12 Iulie st. n. Dacă petentul are să mai facă vr'un examen de amendare atunci trebuie să trimită un atestat interimal. Cererile necomplete, care se înaintează tocmai la terminul ultim, adevă 12 Iulie st. n. nu mai pot fi luate în considerațiune.

E de observat, că cereri care intenționează obținerea unui loc de tot gratuit, fondat din partea statului, sunt a se înainta necondiționat la ministrul r. unguresc de honvezi pentru apărarea țării, până la terminul hotărît, publicat în foaia oficială »Rendeleti Közlöny.«

— **Ospătărie națională în Arad.** Recomandăm cetitorilor noștri ospătaria națională românească din Arad. În strada Boczkó, aproape de centrul orașului, ducând tramvaiul până acolo, dl Ignatie Pașca a zidit un frumos ote (cu 25 camere) și restaurant, care poate fi un loc de întâlnire al tuturor românilor călători. Este și o datorință a sprijini, fiind român, dar și de altfel otelul, mai ieftin decât toate, oferă cel mai mare confort, fiind aranjat foarte modern.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1.20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui *Vilmos B. Debreczen*.

— **Nu știe ce e spre binele lui,** cel-ce spre îngrijire— mustăților folosește tot felul de unsori. Ceea-ce dă culoare frumoasă mustațelor, ce le întărește și le îndeamă este numai vestita unsoare de mustați de Hajduság (Hajdusági bajuszpedrő,) inventată de Grósz Nagy-Ferencz farmacist în Debreczen. — 3 șcatule 2 cor. 50 fil., trimise raucă cu rambursă.

— **Medicină sigură contra ofitei.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismuridică palate, medicul face medicini, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Ciorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de fag a lui Kun István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adevărit ca adevărat bune în contra piștruilor, petelor de ficat, coșuri, mîțeseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada. Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Tó-nay Imre și Wachsman Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— **Pentru o întregă uniformă de haine bărbătești** (3 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Poftiți și cereți mustră. Exclusiva măgăzină a fabricii de pănuri Lechner és Fleischer în Arad, Szabadság-tér 17.

— **Față frumoasă** nu pntem avea decât numai prin folosința continuă Crema viorea (Ibolyka) apa de spălat viorea, săpun viorea și pudra viorea a lui Balla. Mai mult între anunțurile din ziarul acesta.

FRANZ JOSEF Apa purgativ

medicament fără păreche contra circulației neregulate a sângelui.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cetit aceste anunțuri.

Ultime informațiuni.

— Serviciul nostru telefonic. —

Arad, 10 Maiu 1907.

Moștenitor de tron spaniol. Regina Spaniei Victoria Eugenia a dat naștere ieri unui copil de parte bărbătească. Bucuria e mare în țara întregă.

Consiliu de ministri. Azi a avut loc în Budapesta consiliu de ministri, în care s'au desbătut chestiile politice actuale.

Ministrul-președinte englez, Campell-Banermann, răspunzând la vorbirea cancelarului german Bülow, dă expresie regretelor sale, că Germania nu va lua parte la conferința de pace din Haga și declară de neadevăr afirmarea, că Anglia ar fi adus pe tapet chestia desarmării numai ca să ispiască părerea Germaniei.

Concert, petreceri.

— Tinerimea din Vidra de sus invită la concertul împreună cu teatru și joc ce-l va aranja Duminecă, la 29 Aprilie (12 Maiu) sub conducerea dlui învăț. Ioan Luca. Inceputul la 8 ore seara. Venitul este destinat pentru gimnaziul din Brad.

— Inteligența română din Zam și jur invită la concertul împreună cu producțiune teatrală, care se va aranja Duminecă, la 12 Maiu st. n. 1907 în sala hotelului de lângă gară. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat e destinat pentru gimnaziul din Brad. După producțiune dans.

— Corul vocal bisericesc gr. or. din Mehadia aranjază la Dumineca Tomii, în 12 Maiu 1907 st. nou în sala de joc dela hotelul »Calul alb« concert împreună cu teatru.

— Reuniunea română de cântări din Sebeșul-săsesc invită la concertul, care se va da la 12 Maiu st. n. 1907 (Dumineca Tomii) în pavilionul dela hotel »Central« din Sebeșul-săsesc. Dirigent: Octavian Murășan. Inceputul la 8 ore seara.

— Societatea română de cântări și muzică în Caransebeș invită la reprezentația teatrală-muzicală ce o va aranja Duminecă în 29 Aprilie (12 Maiu) a. c. (Dumineca Tomii) în sala mare a hotelului »Lichneckert«

— În teatrul orășenesc »Armonia« din Cernăuți se va preda Vineri în 17, Sâmbătă în 18 și Duminecă în 19 st. n. 1907 »Noaptea de sf. George«, operetă comică în 3 acte, după un vovedil de Teochar Al., prelucrată de Tudor cav. de Flondor cu concursul autorului. Muzica de T. cav. de Flondor și dirigentul corului: prof. Anton Koller. Inceputul precis la 7 și jum. ore seara.

BIBLIOGRAFIE.

Vierul român sau »Noua cultură a viilor« este al 14-lea volum al bibliotecii editate de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului«. Autorul broșurei e dl N. Iosif, inv. Broșura se estinde pe 77 pagini și costă 70 bani.

Carte didactică aprobată. Ministrul cultelor și al instrucției a aprobat cu rezoluțiunea sa dela 28 Martie a. c. nr. 28.419 următoarele scrieri de ale dlui Iuliu Vuia.

1. Curs practic de limba maghiară pentru clasele 1, 2 și 3 ale școlii primare, care cuprinde: exerciții de cetire, intuițiune și

gramatică, precum și elemente de aritmetică și geografie și

2. Curs practic de limba maghiară pentru clasele 4, 5 și 6 ale școlii primare, care cuprinde: exerciții de cetire, intuițiune și gramatică, precum și elemente din aritmetică, geografie, istorie și constituție.

Abcdar după metoda sunetelor vii de I. Vuia ediția II. Prețul 40 fil.

Tabelele de cetire se capătă numai la dl Iuliu Vuia în Comloșul-mare cu 5 cor. 72 fileri garnitură.

În tipografia diecezană din Arad (Battyányi u. 2) au apărut:

Curs practic de *Fizică și Chimie* pentru cursul primar de Iuliu Vuia, aprobat de ven. consistor. Este *unicul* curs de Fizică la noi, scris pe baza noului plan. Prețul 50 fil.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 9 Mai 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	9.22—9.23
Secară pe Aprilie 1907	7.96—7.97
Ovăs pe 1907	6.91—6.92
Cucuruz pe Maiu 1907	5.94—5.95
Grâu pe Octomb. 1907	9.66—9.67

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	8.09—8.10
Secară pe Aprilie 1907	7.79—7.80
Ovăs pe Aprilie 1907	6.85—6.86
Cucuruz pe 1907	5.80—5.81
Grâu pe Octomb. 1907	9.33—9.34

! Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștința On. public că am deschis

cancelarie advocațională

în Maria-Radna

(în casa fostului avocat Magdu).

Cu stimă :

Dr. Ioan Ursu, adv.

Concurs.

Pentru ocuparea postului

de contabil

la »CIACOVANA« institut de credit și economii societate pe acții în Csákova, se escrie concurs cu condițiunile următoare :

1. Salar anual 1600 cor.
2. Locuință în natură în casele institutului, constătătoare din : 3 chilii, culină, cameră, pod, pivniță, în curte separată. Locuința se poate ocupa numai la 1 Iulie st. n. 1907, până atunci competiția de locuință va solvi-o institutul în bani.
3. Tantiema statutară.
4. Cei-ce doresc a reflecta la dobândirea acestui post, au să documenteze, că au absolvat școala comercială, că au prestat examenul de maturitate și că posed limba română, germană și maghiară perfect în vorbire și scriere; și că sunt capabili a compune independent bilanțul.

Rugărilor sunt a se adresa direcțiunei institutului »Ciacovana« în Csákova (Temesmegye) până incluzive 30 Maiu st. n. 1907.

Numai cei cu praxă de bancă vor fi luați în considerație.

Noul ales are să și ocupe postul la 15 Iunie st. n. 1907.

Alegerea va fi în 1 Iunie st. n. 1907. Dat în ședința plenară a direcțiunei, ținută în 9 Maiu st. n. 1907.

Directiunea.

Deschiderea berăriei „Crucea Mică“

Aduc la cunoștința onor. public, că în hotelul »Crucea-Albă« în partea dinspre str. Deák Ferenc, am deschis un nou local de berărie, cu intrare imediată din stradă.

Unde vind

bera de Curte

a »Primei berării maghiare pe acții din Kőbánya«, paharul cu 16 fil., halba cu 24 fil., totdeauna proaspătă.

Pentru a se transporta la case, am introdus halbe familiare de 2, 4 și 6 litre, cari se trimit acasă la comandă fără o taxă specială.

Pentru ceace solicit părtinirea on. public.

Cu stimă : **Braun Gusztáv,**
hoteller.

Aruncă în foc gulerile și mangetile

întrebuințate și cumnără numai cele făcute din **celuloid**, ce în privința calității și a cruțării sunt indispensabile pentru fiecare domn. În toată vremea mare asortiment de modele de rămașițe din celuloid albe și colorate, — și cateloage trimit gratuit. — Cu stimă :

Lauritz Ferencz

pregătitor de gulere și mangete din celuloid

Timișoara-Jozefin, strada Csillag nrul 17.

Constantin Georgevici

croitor de haine preoțești

VERSEC, strada Gödör nr. 22.

Recomandă în atențiunea binevoitoare a clerului pregătirea a lor

totfelul de haine preoțești

pe lângă prețuri favorabile

și serviciu prompt.

La comande se cere trimiterea unei odăjdii întrebunțate.

Atelier tehnic și medical de dinți.

Am onoare a avisă pe St. public, că'n Arad, József főherczeg-ut nr. 1 am deschis

un atelier

tehnic și medical de dinți,

unde săvârșesc tot felul de operațiuni în branșa .. aceasta cu punctualitate și prețuri moderate ..

Cu deosebită stimă

VAJDA BENŐ.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Védjegy.

Pomadă de mustață DE HAJDUSÁG!

Mustața e frumoasă
dacă întrebuințezi,
pomada Hajduság,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți recomandă și comandă pacienților lor

Balzamal reșesc
contra podagrei și a reumei,
recunoscut mai bun medicament de întreaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. pe lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FAY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am în ventat un medicament, unicul, ce nu-i stricăcios pentru pielea feței.

Ștind că toate alifiile de pân'acum pentru înfrumșetarea feței sunt stricăcioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medicament nestricăcios. Nu conține mercurul, prin urmare:

Crema Fáy e unica nestricăcioasă contra pistrurilor, jubriților și alte boale de piele.

Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peclugini și ori ce pată.

Crema Fáy face să dispară sbârciturile, fața pielii o face mai fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurul, și astfel nu e stricăcioasă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă, cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține unsoare și suplimente bine poudra.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele săpunurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de-și roșie închis nrul 13, deci la comanda rog să vă provocați la numerii. Acestea alifiile sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a pistrurilor efect admirabil, căci îndată redă feței culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun de fiară pentru aceasta apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înasprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a astmei.) — Iarna îndosobi pe vremea, când e noros mulți suferă din tuse, respinare neregulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale il istorice pe om în un grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap, spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează **Picturile Senega pentru piept.** Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție, pe din afară cu inscripție «Coloniale». Prețul unei sticle cu cele necesare ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate periodică, la dureri ascunse și la răceli de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând ginginele cu ele, durerile de dinți provenite din ori ce cauză, încetează la moment. O sticlă 20 de fil.

**FARMACIA
GROSZ NAGY FERENCZ
DEBRECZEN.**

Comandele pentru livrarea se face cu reintoarcerea poște în întreagă țara.

Fabrica lui

Luca K. Alexievits,

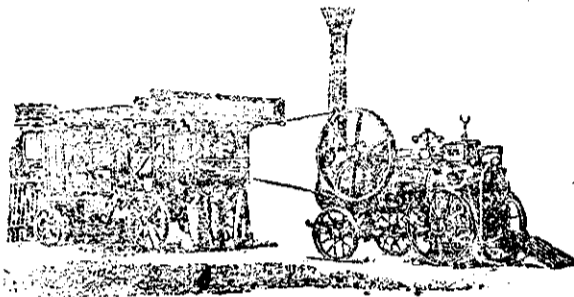
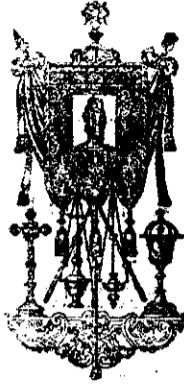
pregătitor de haine preoțești

Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de revizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătasă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântul lui Christos îl face foarte frumos.

La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

Provisiuni de mașini cu vapor LOCOMOBILE făcător de jirezi de paie

in formă întrebuințată și cu dregere
se pot căpăta pe lângă condiții de plătere
foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ
BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

Croitorie elegantă de haine bărbătești. Inokai Tóth Lajos Arad, Palatul Neumann

Stofe de prima calitate englezești. In special

Croitorie pentru preoți.

Reverenzi, pardesiuri și alte haine la comandă ori gata.

Își recomandă bogatul magazin care este primul în Arad.

— — — — —
Prețuri solide. — — — — —

Mașini de cusut.

De tot noi cu 30 fl. și mai mult; expert reparate pentru familii și industriștrii dela 12 fl. în sus le liferează pe lângă garanță

Habán József, mechanist
Budapest, Almássy-tér 14.

— Prețuri curente ilustrate se trimit gratis. —

Correspondență în limba maghiară, germană și slovacă.

„Laboratoire Cosmetique Matild”

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio.

47 Klgr. cântărea
dl Dr. Gera Attila din Volo-
sánka, care din tuberen-
losă s'a vindocat prin siru-
pul de brad Castillio și de
sirupul Hypophosphát

s'a îngrășat de 120 Klgr.

Alinã tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-
parea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. In casuri de tot grave și pilulile „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

Pentru anemici, femei în galbinare, pe cari li doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare ca-

pul slabilor, cari doresc că se îngrășe și înterească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință in schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:

On. Dlui Kun István, farmacist in Hajduszovát. Vă rog a mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu efectul celei latte sunt deplin mulțumit. Cu stimă Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-Cseke.

On. Die! Lucrurilor publicate in ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta siripul Hypophosphat, recunosc că și in cenusă se găsește mărăgătar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștita medicamentele D-voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nestricăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ții delături pistrui, petele de ficat, so întrebuințați

CREMA-ALIFIA-**MATILD** 1 coroană.
SĂPUNUL 1 cor. 60 f.
PUDRA 80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescrise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrise nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă
la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmetice
„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeia după modelul celui din Paris la 1905 în Buda-
pesta
HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Antonie Karátsonyi

ARAD, Strada Hunyadi (colt).

Telefon 441.

Telefon 441.

La „Cănele negru“.

Recomandă
băcănia sa bine asortată

cu tot felul de mărfuri și anume:

● droguerie, specerie și coloniale. ●

Prețurile cele mai moderate.

Sprijiți pe comerciantul român!

Nou
atelier de modă pentru
pălării de dame!

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public,
că am deschis

atelier de modă pentru pălării de dame

în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa
lui Sebesy), care va corespunde timpului și gustului
modern și tuturor pretenziunilor de azi.

În magazinul atelierului meu, se păstrează în
permanent cele mai frumoase modele eșite dela
firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de
pălării de doliu. — Străformări și alte lucruri
aparținătoare acestei specialități, se execută punctual
și cu prețuri moderate.

Comandele din provincă le execut cu cea mai
mare promptitudine.

Se roagă de partinire:

AMTMANN ANNA

ARAD, strada Deák Ferencz Nr. 2.

Corespondent

de limba germană, română, posibil și limba franceză, cu cunoștințe de comptabilitate

se caută

pentru o casă de manufactură en gros în România.

Condițiuni speciale: Să fie creștin, etatea cel mult 30 de ani, liber de armată, de preferat cei cari au mai lucrat în branșa manufacturii.

Oferte cu pretențiunile de salar și extrase după certificatele de studii și de serviciu în cele trei limbi, a se adresa la Administrația ziarului sub

„D. P. 16“.

Ciorapi!
Cămăși matroz!
Sokne, mănuși

de mătăsa
așa, în calitate
cea mai

bună, asortiment bogat.

Prețuri absolut ficse!

Bársony Andor

mare prăvălie de ciorapi

Arad, piața Libertății nr. 17.

SPECIALIST!

Astma

suferinzii de respirație grea cari nu pot dormi și să se culce, căci se înădușe, cine nu poate să se urce pe scări sau munți, căci le stă respirația, cari sufăr de batere de inimă, abea putând suferi căldura, pentru aceia adevărata mântuire vine dela praful Astma pregătit de dr. Némethy. La comandă se recere și etatea.

Un borcan 5 cor. La boale învechite, borcan dublu 9 cor.

Se poate căpăta numai în farmacia

Balla Sándor

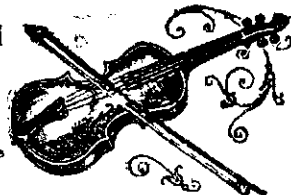
Hódmezővásárhely.

Cel mai bogat magazin pe câmpie
pentru instrumente muzicale e a lui

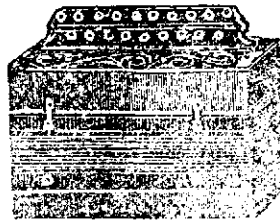
BRAUN JÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune violine, celo, gurdune, braci (violina secund) și strune și mai departe clarinete, harmonice.

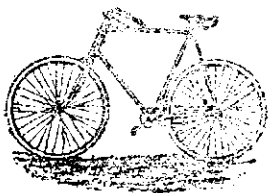
Reparări se efeptuesc artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

NEMECSEK VINCZE Szeged Valéria-tér (pala-tul dr Gold-schmiedt)

Au **biciclele** cele mai bine
sosit fabricate.

Mă rog a-mi visita depositul, este isvorul cel mai bun de cumpărat în părțile constitutive și **gumi**, email luciu și nielatură cu preț moderat, **mașini de cusut SNER** și mașini pentru măiestri. În atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de branșa aceasta și anume: **puști**, mașini grăitoare, mașini de brodat, ustensilii artistice pentru ingineri și medici, lucruri de arthopedie și de tehnica electrică, telegrafuri de casă și orice fel de transformări.

Se pot cere și solviri în rate.

Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericesti

Temesvár-Józsefváros, Uri-utca nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericesti, acopereminte pentru altar și obiecte pentru biserici de ritul ortodox. Tot felul de steaguri bisericesti, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru îmbobirea bisericilor în esecție frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preoțime, că voi putea satisface pretensiunilor celor mai gingașe.

Eu am fost urâtă!

O fată română de tot frumoasă povestește, care altcum avea o înfășurare plăcută, numai pielea feței îi era necurată, plină de spuzături, bureți, pete de ficat, buburuze, cea ce era așa de respingător, încât se simțea nefericită.

A făcut probe cu tot felul de teacuri de înfrumșetare; e drept, că petele, bureții deveniră întrucâtva mai palizi, dar n'au trecut de tot și pe lângă acea a și plătit amarnic probele aceste, pentru că fața îi devenise gălburie, începuseră a o dorea dinții și capul, urechile îi sunau și i s'au ivit alte multe năcazuri. Se înțelege de sine, că a încetat cu probele, dar atunci i s'au ivit de nou trate necurătenile feței, încât ea a fost acolo unde a început.

Era aproape să dispereze. Însă ce vrea bunul Dumnezeu, în cale se întâlnește cu o fată de tot frumoasă, care îi grăi; și a recunoscut-o, că e prietina vechie de a ei, pe care n'a văzut-o, de trei ani, dar pentru aceea n'a cunoscut-o, pentru că atunci era cu mult mai urâtă decât ea.

Cași cum i-ar fi căzut o peatră de pe inimă. Deloc începu a o întreba, ea prin ce a devenit atât de frumoasă ca roza la față.

Prietena i-a răspuns: „Draga mea, am încercat de toate, dar pentru-aceia culoarea frumoasă a feței am să o mulțămesc numai CREMEI IBOLYKA (viorea) alui BALLA. Am văzut între anunțuri atât de des crema aceasta deosebit de odorată, fără unsoare și pe deplin fără stricăciune, încât am încercat, dar mi-am propus, că dacă acesta nu-mi va folosi, nu voi mai încerca nimica. Și eată, ce efect! Și tu vei fi așa, dacă o vei folosi-o timp mai îndelungat“.

Și-a și comandat deloc 4 borcane de Cremă viorea veritabilă a lui Balla, 2 sticle de apă viorea veritab. și 2 buc. de săpun viorea alui Balla.

Deja după câteva zile a observat o îmbunătățire, petele uricioase deveniră mai palide, se rariră, și după o folosință de mai multe săptămâni au dispărut; devenisă atât de frumoasă, încât acum o poate spune cu drept: „Eu am fost urâtă!“ Ea de atunci recomandă cu toată căldura crema aceasta prietinelor dânsiei, dacă ceva necurățenie li urăște fața și dacă vor, să aibă culoare vie de tot frumoasă și să o păstreze pentru tot de-a-una.

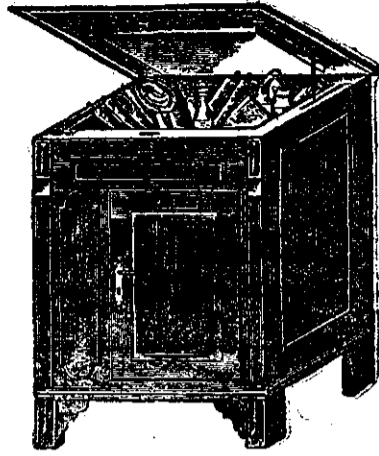
De folosit sunt: Crema veritabilă Viorea alui Balla, apă de spălat Viorea alui Balla, pudra de dame Viorea alui Balla, prețul fiecăreia este câte 1 coroană. Prețul săpunului Viorea a lui Balla e 60 fil. De vândut împreună cu avizul de folosință exclusiv numai în farmacia lui Balla Sándor în H-M-Vásárhely, Kossuth-tér 3 și nicăiri într'alt loc

Să băgăm seamă la numele „Viorea“ (Ibolyka)! care este scutit de lege. Pe lângă trimiterea anticipativă a sumei de 3 cor. 60 fil. se trimite franco 1 borcan de Cremă, 1 sticlă mare de apă de spălat, 1 bucată de săpun.

Dulapuri de gheață

pentru

restauratori, măcelari și particulari

cu o întocmire practică și în ediție de gust, se poate procura cu prețuri moderate.

Cataloguri gratuit.

Fabrica de dulapuri de gheață a lui

WIESEL ADOLF

Budapest, VI., Váci-körút 47.

Unica farbă orientală de păr

nesticăcioasă în culoare

blondă, neagră și brunetă.

Unica alifie de farbă pentru păr nesticăcioasă, ne întrecută, pregătită din substanțe naturale de plante, care dă părului o culoare naturală și nimeni nu poate presupune, că părul e fărbit. Mii și mii de succese dovedite. — Alifie de un efect admirabil de Arabie. Folosința-i este ușoară.

O sticlă pentru bărbați 6 cor.

O „ „ „ „ dame 10 „

Se află în orice culoare după plac. La fiecare sticlă se alătură un avis de folosință. Părul astfel colorat se poate spăla și cu leșie fără să-și piardă culoarea.

POTESTAS.

Ecstras de urzică. Garantat pe cale legală Nr. 15688. Faceți încercare numai cu o sticlă și vă veți convinge că are un efect neîntrecut, nu vor mai fi slăbiciuni de forță visilă, răceală, gută, reumă ș. a. alină imediat ori ce durere. — Prețul unei sticle 2'40 cor., 3 sticle porto franco 7'20 cor.

La comande să ve provocați la ziarul „Tribuna“.

Deposit general:

Drogheria „Rákóczi“

Budapest, VIII., József-körút 32. Tr

Liferantul de lumini de ceară a diecezei catolice din com. Bihar și Silágy.

INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară

NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațiunile sale de lumini de ceară, lumini de ceară de I-a calitate bucată 4'80 Cor. II-a calitate 4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici, albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cununie, albe și frumos aurite părechea dela 5 Cor. până la 100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2'40 Cor. secunda 1'80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de flori în cano de tinichea indeosebi pentru biserici. Klgr. 96 fil. — Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din steariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă o esecut prompt, pachetare nu se cunpută și dela 5 Klgr. în sus expediția e francată.

Miere și ciară galbină cumpăr pe lângă prețurile cele mai mari.

Premiat cu medalia de aur.

MILAN PETKO-PAVLOVITS

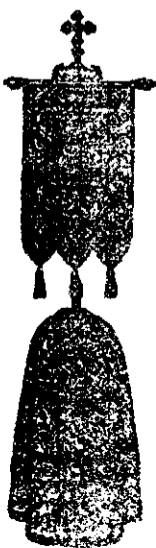
Versecz (în casa proprie. Lângă palatul episcopal.)

Țesătorie artistică și atelier de desen pentru scopuri bisericesti și casnice. — Țesătorie de icoane sfinte și pictură cu acul.

Odăjdii, stihare, baldachine, „Gjolgj“, briari de lână pentru preoți Cor. 8'60 franco.

Icoane sfinte în stil oriental prima calitate în toate mărimile.

Batiste, fețe de masă etc. cu chipuri istorice românești ca: Horea, Cloșca și Crișan, Mihai Viteazul, Neagoe Basarab, Bogdan Vodă, Mihai la Călugăreni cu versuri. Articole desenate și țesute, toate cu prețuri foarte reduse. Articolele acestea nu trebuie să lipsească din nici o casă românească.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Prima societate de credit funciar român din București.

LISTA

de scrisurile funciare 4% și 5% eșite la sorți la tragerea 16-a și a 51-a făcută în ziua de 16/29 Aprilie 1907.

Aceste scrisuri sunt eșite la sorți cu cuponul de 1 Ianuarie 1908 și se vor plăti al pari (sută în sută) la Casa Societății, cu începere dela 1 Iulie 1907.

4%			5%														
à 5000 lei	à 1000 lei	à 100 lei	à 5000 lei				à 1000 lei							à 100 lei			
309	306	24	961	4751	7487	16918	669	4568	8005	24183	42077	52307	57097	80833	401	3791	29416
319	316	34	971	4759	7497	16928	679	4578	8015	24193	42087	52317	60702	80843	406	4305	29426
329	326	44	981	4761	7709	16938	1421	4588	8025	25501	42097	52327	60712	30863	411	4315	29436
339	346	54	1405	4769	7729	16948	1431	4598	8035	25511	45303	52347	60722	87808	421	5325	29446
349	356	59	1415	4771	7739	16958	1441	5105	8045	25521	45313	52357	60732	87818	426	4335	29456
359	366	64	1425	4779	7749	16968	1451	5115	8055	25531	45323	52367	60742	87828	431	4365	29466
369	376	69	1435	4781	7759	16978	1471	5125	8065	25541	45343	52377	60752	87838	436	4385	29476
379	386	84	1455	4791	7769	16988	1491	5135	8075	25551	45353	52397	60762	87858	441	4395	29486
389	396	89	1465	4799	7779	16998	1701	5155	8706	25561	45363	52706	60772	87868	451	5401	29496
399	405	94	1475	4805	7789	26800	1711	5165	8736	25581	45373	52716	60782	87878	456	5411	
807	406	516	1485	4815	7799	27709	1721	5175	8746	25591	45383	52736	64301	87888	461	5421	
817	415	536	1495	4825	7800	27719	1741	5195	8756	26403	45393	52746	64311	87898	471	5431	
837	416	546	1601	4845	7820	27729	1751	5303	8766	26413	45403	52756	64321	88005	476	5441	
1509	425	556	1611	4855	7830	27739	1771	5313	8776	26423	45413	52766	64331	88015	481	5451	
1519	426	704	1621	4865	7840	27749	1781	5323	9606	26433	45423	52776	64341	88035	486	5471	
1529	435	714	1641	4875	7850	27789	2370	5333	9609	26443	45433	52786	64351	88045	496	5481	
1539	436	724	1651	4885	7860	27799	2317	5343	9626	26453	45443	52796	64361	88055	711	5491	
1549	446	754	1671	4895	7870	31405	2327	5353	9629	26463	45453	53209	64371	88065	731	6700	
1559	456		1681	4901	7880	31415	2337	5363	9636	26473	45463	53219	64381	88075	741	6770	
1569	466		1691	4911	7890	31425	2347	5373	9639	26483	45473	53229	64391	88085	751	6780	
1579	476		1702	4921	8802	31445	2357	5383	9646	26493	45483	53239	68706	88095	771	7402	
1589	486		1722	4951	8812	31465	2377	5393	9649	30207	45493	53249	68716	91511	781	7404	
1599	496		1732	4961	8822	31475	2387	5403	9659	30217	49008	53259	68726	91531	791	7412	
			1742	4971	8832	31485	3501	5413	9666	30227	49018	53269	68746	91541	1319	7414	
			1752	4991	8862	31495	3507	5433	9669	30237	49028	53279	68756	91551	1329	7422	
			1762	6800	8872	42600	3511	5443	9676	30247	49038	53289	68766	91561	1339	7424	
			1772	6810	8882	42610	3517	5453	9679	30257	49048	53299	68776	91571	1349	7432	
			1782	6820	8892	42620	3521	5463	9686	30267	49068	54500	68786	91581	1359	7434	
			1792	6830	9806	42680	3527	5473	9689	30277	49088	54540	68796	91591	1369	7444	
			2403	6850	9816	42690	3531	5483	9696	30287	49606	54550	69609	95105	1379	7452	
			2413	6860	9826		3437	5493	9699	30297	49616	54560	69619	95115	1389	7454	
			2423	6870	9836		3541	5560	11326	35500	49626	54570	69629	95125	1399	7462	
			2433	6880	9846		3547	5580	11336	35510	49636	54580	69639	95135	1505	7472	
			2443	6890	9856		3551	5590	11346	35520	49646	54590	69649	95145	1515	7474	
			2453	6908	9866		3557	5604	11356	35530	49656	55405	69659	95155	1525	7484	
			2463	6918	9876		3567	5614	11366	35540	49666	55415	69669	95165	1535	7492	
			2473	6928	9886		3571	5634	11376	35550	49676	55425	69679	95175	1545	7494	
			2483	6938	9896		3577	5643	11386	35560	49686	55435	69689	95185	1555	7709	
			2493	6948	12600		3581	5664	11396	35570	49696	55445	69699	95195	1575	7719	
			2604	6968	12610		3587	5674	13507	35580	50901	55455	74508	97208	1595	7729	
			2614	6978	12620		3591	5684	13517	35590	50921	55465	74518	97228	3103	7739	
			2624	6988	12630		3597	5694	13527	41701	50931	55475	74528	97258	3113	7759	
			2634	6998	12640		4301	6403	13537	41711	50941	55485	74538	97268	3143	7769	
			2644	7207	12660		4311	6413	13547	41721	50951	55495	74548	97278	3153	7789	
			2654	7217	12670		4331	6433	13557	41731	50961	56505	74558	97288	3163	8703	
			2684	7227	12680		4341	6443	13567	41741	50971	56515	74568	97298	3173	8723	
			4701	7237	14709		4351	6473	13577	41751	50981	56525	74578	107112	3183	9456	
			4709	7247	14719		4361	6483	13587	41771	50991	56545	74588	107122	3193	9466	
			4711	7257	14729		4371	6493	13597	41781	51401	56555	74598	107132	3701	9476	
			4719	7267	14739		4381	7017	24103	41791	51411	56565	79132	107142	3711	9486	
			4721	7277	14759		4508	7037	24113	42007	51421	56575	79142	107152	3721	9496	
			4729	7287	14769		4518	7047	24123	42027	51431	56585	79162	107162	3741	16730	
			4731	7297	14779		4528	7057	24133	42037	51441	56595	79172	107172	3751	16760	
			4739	7407	14789		4538	7067	24153	42047	51461	57007	79192	107182	3761	17454	
			4741	7417	14799		4548	7087	24163	42057	51481	57017	80813	107192	3771	17474	
			4749	7467	16908		4558	7097	24173	42067	51491	57087	80823		3781	29406	

Direcțiunea.